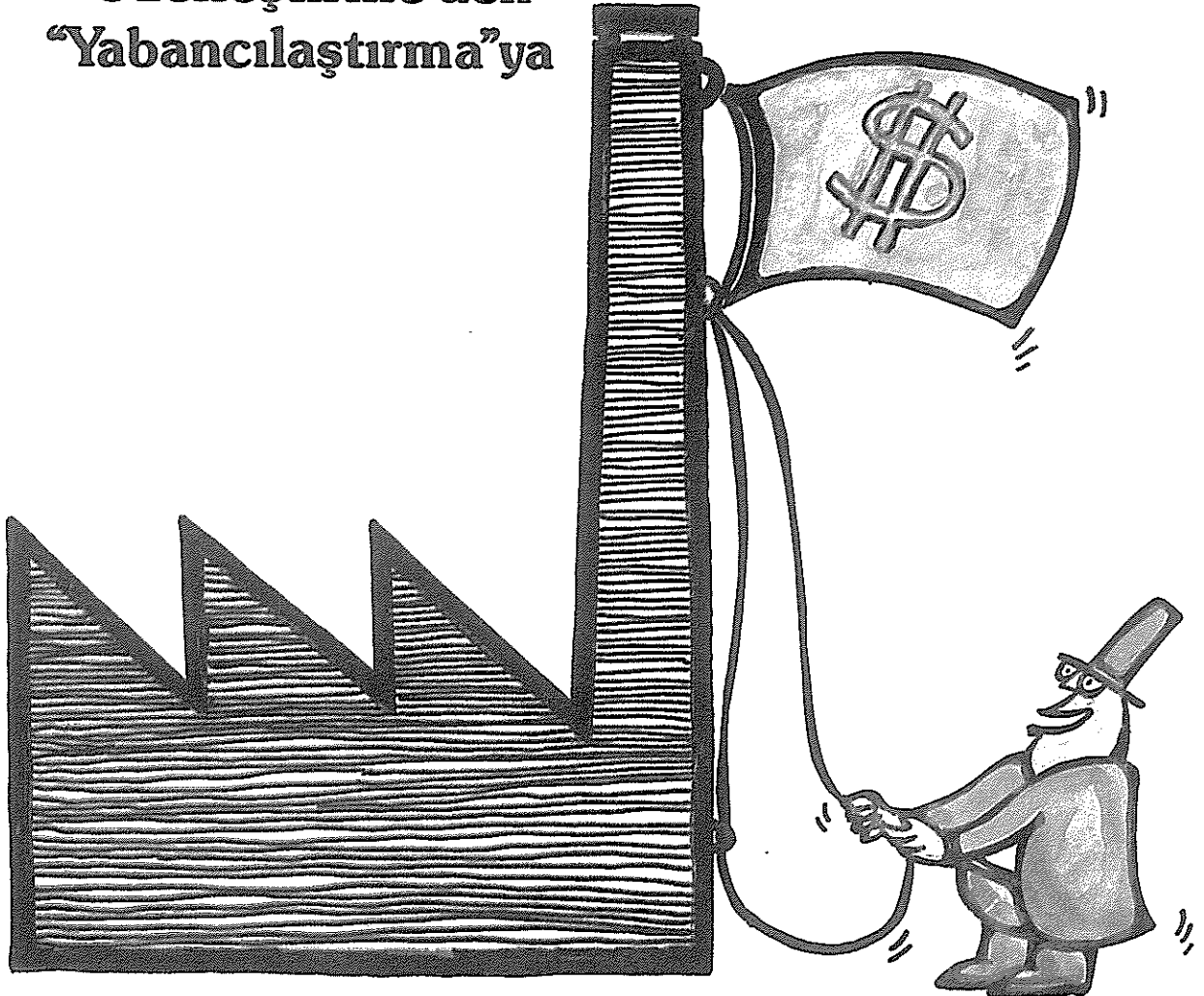

bülten

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ YAYINI

Kasım 1989 Yıl: 3 Sayı: 14

“Özelleştirme”den
“Yabancılaştırma”ya

Sanayinin ısı - buhar - güç ihtiyacını karşılayan, 200 t/h'e kadar buhar tesislerinde uzman kuruluş, Desa.

ÜRETİM PROGRAMI

Su borulu kazanlar: Buhar kazanı olarak, 200 t/h kapasite, 540°C kızgın buhar sıcaklığı ve 180 bar işletme basıncına kadar. Kızgın su kazanı olarak ise 150 mw kapasitesine kadar.

Alev borulu kazanlar: 30 t/h buhar kapasitesi, 32 bar işletme basıncı, 400°C kızgın buhar sıcaklığı ve kızgın su kazanı olarak 20 mw ısı kapasitesine kadar.

Atık ısı kazanları: Termik proseslerden ve yanmalı motorlardan açığa çıkan ısıdan faydalanılması amacıyla.

YAKITLAR VE YAKMA SİSTEMLERİ

Fuel-oil, gaz (doğal gaz, hava gazı, rafineri gazı, gaz şeklinde atıklar), taş kömürü, bio yakıtlar, torf, odun (kabuk ile parça ve toz şeklinde atıklar).

Ekonomik bir yanma temin etmek için kullanılan yakma sistemleri; fuel-oil ve gaz brülörleri, eğik ızgara, döner ızgara, toz yakma sistemleri, akışkan yataklı yakma sistemleri. Yakıtın cinsine ve bulunabilirliğine bağlı olarak kombine yakma sistemleri.

KULLANIM YERLERİ

Sanayi işletmelerinin enerji üretiminde, kuvvet santrallerinin devreye alma ve yedek kazanı olarak, ısı ve elektriğin birlikte üretildikleri bileşik santrallerde, proses için gerekli ısı enerjisi üretiminde, atık ve zararlı maddelerin yok edilmesi amacıyla yakılması sırasında ortaya çıkan ısının geri kazanılmasında, kombine gaz-buhar türbinli proseslerde, büyük kapasiteli dizel jeneratör tesislerinde atık gazlardan yararlanmada.

Kazanlar, Batı Alman
STANDARDKESSEL lisansı,

akışkan yatak yakma sistemlerinde ise Batı Alman
THYSSEN ENGINEERING GMBH lisansı ile üretilmektedir.

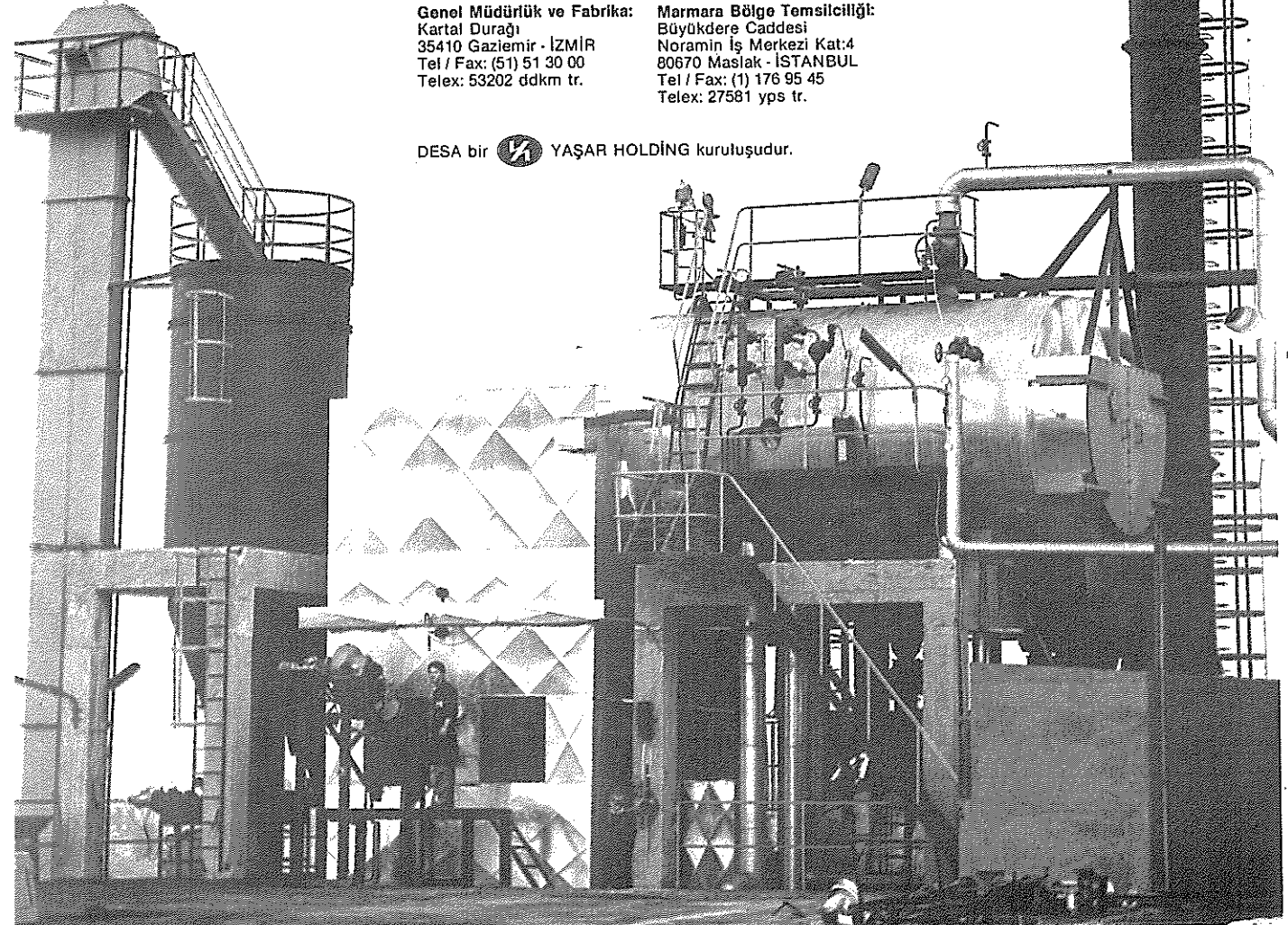

DEMİR, KAZAN ve MAKİNA SANAYİ A.Ş.

Genel Müdürlük ve Fabrika: Kartal Durağı
35410 Gazlemir - İZMİR
Tel / Fax: (51) 51 30 00
Telex: 53202 ddkm tr.

Marmara Bölge Temsilciliği: Büyükdere Caddesi
Noramin İş Merkezi Kat:4
80670 Maslak - İSTANBUL
Tel / Fax: (1) 176 95 45
Telex: 27581 yps tr.

DESA bir YAŞAR HOLDİNG kuruluşudur.

bülten

SAHİBİ

TMMOB MAKİNA
MÜHENDİSLERİ
ODASI İZMİR ŞUBESİ adına
Hüseyin POLAT

SORUMLU ve YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ

Fasih KUTLUAY

GENEL YAYIN YÖNETMENİ

Özcan DURMAZ

YAYIN KURULU

Haşmet ÇELİK

İrfan ŞEN

Haluk ALTAY

Bülent GÖKPINAR

YAYIN KOŞULLARI

Bültenin her standart sayfası için
özgün yazıları 4.000 TL. çeviri
yazılara 3.000 TL. özgün şekil,
resimler ve karikatürlere 3.000
TL. telif ücreti ödenir.

Gönderilen yazıların yayınlanıp
yayınlanmamasına Makina
Mühendisleri Odası İzmir Şubesi
karar verir.

Yayın Kurulu gönderilen yazılar
üzerinde gerekli düzeltmeyi
yapmaya yetkilidir. Yayınlanan
teknik yazılardaki sorumluluk
yazarlarına aittir. Makina
Mühendisleri Odası İzmir
Şubesi'ni ve Bülten'i bağlamaz.
İlanlardan sorumluluk kabul
olunmaz. Bülten'e gönderilen
çeviri ve fotoğrafların
kaynaklarının gösterilmesi gerekir.
Gönderilen yazılar yazarına iade
edilmez.

YÖNETİM YERİ

Ali Çetinkaya Bulvarı No: 12/1
Alsancak-İZMİR
Tel: 22 08 11 - 21 74 68

Reklam Fiyatları

Arka kapak renkli: 1.000.000.-TL.
Kapak içi renkli: 750.000.-TL.
2.sayfa siyah/beyaz: 400.000.-TL.
İç sayfalar siyah/beyaz:.....
..... 250.000.-TL.

BÜLTEN iki ayda bir yayınlanır.
Üyelere ücretsiz dağıtılır.

Yayınlanan yazılardan kaynak
göstererek alıntı yapılabilir.

OFSETE HAZIRLIK

ARAJANS

Tel: 21 94 55 - İZMİR
Kapak- Tufan Arkayın

BASKI

DUYAL MATBAASI
13 50 28 - İZMİR

BASYAZI

3

KAPAK KONUSU

"Mülkiyeti Tabana Yayma"dan Yabancılara Kelepir KİT Satışına:
Bir Özelleştirme Masalı

4

KAPAK KONUSU

TMMOB'ye Bağlı Odaların İzmir Birimlerinin Yaptığı Basın Açıklaması

13

İÇİMİZDEN BİRİ

Serbest Çalışan Meslektaşlarımız: Fırat KORKMAZ

15

BİR GÖRÜŞ

İğneyi Kendimize...

Tesisat Projeciliğinde Savurganlıklar

Atilay ARSAN

17

ARAŞTIRMA-İNCELEME

Yüksek Binalarda ve Otellerde Yangın Güvenliği

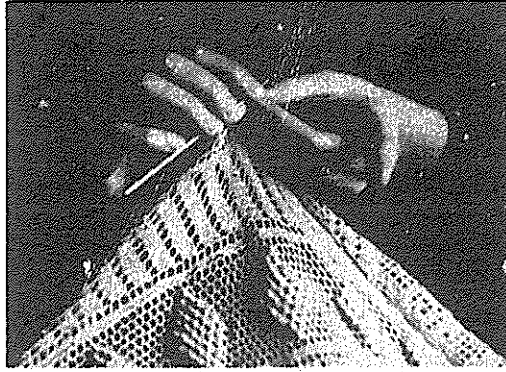
Erol YAŞA

19

KÜLTÜR SANAT

İzmir Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği İFOD

22

ARAŞTIRMA-İNCELEME

Asgari Ücret Üzerine

Yasemin GÜNEŞ

24

YEREL YÖNETİMLER

TMMOB'ye Bağlı Oda Üyesi Belediye Başkanları

Denizli Belediye Başkanı Ali MARIM

26

ŞUBEMİZDEN HABERLER

Ülkemizde Trafik Anarşisinin Boyutları

Cumartesi Söyleşileri Sürüyor

Sürücü Kursu 1000. Sürücü Belgesini verdi

Üniversitede Yayın Standı

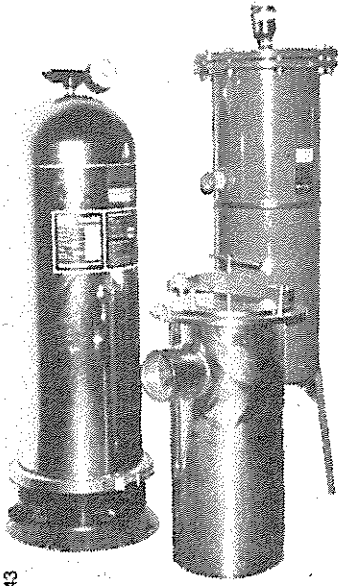
"Hidrolik Sistemleri" Semineri

Yerel Yönetimlerle İlişkiler

Ulusal Isı Bilimi ve Tekniği Kongresi Yapıldı.

İş Makinaları Bakım, Onarım ve Kullanma Kursu

29

Grafik-Mar 155943

SU FİLTRELERİ

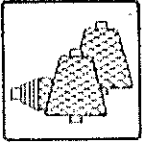
- KARTUŞLU FİLTRELER
- KUM FİLTRELERİ
- KARBON FİLTRELERİ
- OTOMATİK TEMİZLEMELİ FİLTRELER
- ÇAMUR FİLTRELERİ
- SIKLON FİLTRELER
- YÜZME HAVUZU FİLTRELERİ

BURKUT

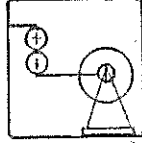
MÜHENDİSLİK VE TİCARET A.Ş.

Yeni Asır İşhanı P6-35 210 İZMİR Tel: (51) 25 83 33 - 25 86 08 Fax: (51) 25 89 79

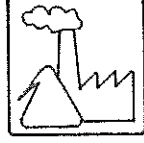
Makinanın hızını ayarlayın Motoru koruyun...

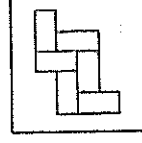
TEKSTİL

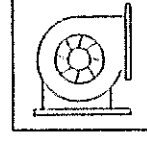
KAGIT SANAYİİ

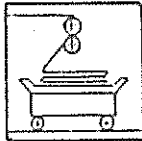
KİMYA SANAYİİ

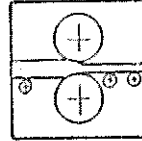
MERMER SANAYİİ

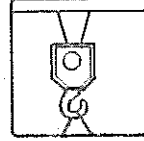
FANLAR

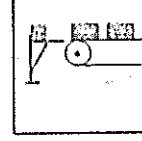
APRE

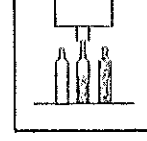
ÇELİK HADDE

VİNÇLER

PAKETLEME

SİSELEME

DEĞİŞİK UYGULAMALAR İÇİN HIZ KONTROL PANOLARI

BURKUT

MÜHENDİSLİK VE TİCARET A.Ş.

Yeni Asır İşhanı P6 35210 - İZMİR

Tel: 25 83 33 - 25 86 08 Fax: (51) 25 89 79

Grafikmar 145943

Bülten'den

80 li yılların son günleri yaşıyoruz. 90 yılını karşılamaya yalnızca sayılı günlerin kaldığı bugün ülkemiz, tarihinin en karanlık on yılının geride bıraktığı tortulardan arınmaya çalışıyor.

Uluslararası tekellerin ve ülkemizdeki uzantılarının çıkarlarının korunması doğrultusunda yaşama geçirilen, 24 Ocak kararlarının çizdiği ekonomi politikaları, son 10 yılın siyasasını da belirlemiş bulunuyor.

Cumhuriyet tarihimizin bu en karanlık 10 yılında, demokrasiden ve emekten yana tüm toplum kesimlerine uygulanan ağır baskılar hâlâ sürdürülmek isteniyor. 80'li yılların sonunda dünyada "yumuşama" ve "demokrasi" rüzgarları eserken, ülkemiz bazı kesimlerin çıkarları doğrultusunda hâlâ kaos ortamında tutulmak isteniyor.

Toplumumuzda demokratikleşme yolunda ortaya çıkan hareketlilik ise giderek yükseliyor. Son olarak, Aliğa'da yapılmak istenen termik santrale karşı toplumun değişik kesimleri bir araya gelerek ortak ses verdiler. Bu termik santral ülkemizin doğal kaynakları yok sayılarak ithal kömürle işletilmek ve yap-işlet devret modeliyle Japonlara yaptırılmak isteniyor. Ne hikmetse, doğal çevrenin yok olmasına neden olacak yanlış yer seçimleriyle, termik santral yapımları sürdürülüyor. Ülkemiz ürettiği elektrik enerjisinin 1/3'ünü kullanamayıp satmaya çalışırken, kısa ömürlü, ekonomik olmayan, üstelik doğal çevreyi yokeden termik santrallerin yapımında neden ısrar ediliyor. Bunun yerine hidro elektrik santrallere ağırlık verilebilir. Bu haklı gerekçelerle, Aliğa'da yapılmak istenen termik santrale karşı yapılan mitingde bir araya gelen insanlar, aynı zamanda halkımıza rağmen yürütülen politikalara da "hayır" diyordu. Bu çerçevede santrale karşı kampanyaya katılan Odalarımız, birer kamu kurumu olmaktan kaynaklanan sorumluluklarını yerine getiriyorlardı.

Bu toplumsal hareketliliğe karşın, 12 Eylül destekçisi siyasal iktidar, topluma dar gelen gömleği giydirmekten çare umuyor. 2000'li yıllara doğru giderken, çağ dışı ve insanlık adına utanç verici uygulamalar sürüyor. Düşüncelerinden dolayı insanlar hapse atılıyor. Çalışanların sendikal hakları gaspediliyor. Üniversiteler bilimden uzaklaştırılıyor, Odalarımız ve diğer meslek örgütleri siyaset yapma yasağı kapsamında tutulup, ekonomik baskı altına alınarak işlevsiz bırakılmaya çalışılıyor.

Anti-demokratik uygulamalar devam ediyor.

İçinde ücretli mühendis ve mimarlarında bulunduğu toplumun geniş çalışan kesimlerinin, ekonomik demokratik haklarından yoksun bırakıldığı 10 yıl geride kalırken, ciddi açmazları yaşayan ve halk desteğini yitirmiş siyasal iktidar, ülkemizi uluslararası sermayeye tamamen teslim etmeye çalışıyor.

Ulusal kurtuluş savaşıyla kazandığımız siyasal bağımsızlığımızı, ekonomik bağımsızlıkla desteklemek amacıyla, genç Türkiye Cumhuriyetinin devlet politikası doğrultusunda kurulan Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT)ler, siyasal iktidarcı haraç mezat satışa çıkarılarak uluslararası sermayeye pazarlanıyor. Demokrasizlik koşullarında dilediğince at koşuran siyasal iktidarın keyfi tutumuna ve bu satışlara demokratik kamuoyu, TMMOB ve Odalarımız karşı çıkıyor. Bu satışlarla beraber ortaya çıkacak olumsuz sonuçlar konusunda Odalarımız, birer kamu kurumu olmanın gerektirdiği sorumlulukla kamuoyunu duyarlı olmaya ve satışlara karşı çıkmaya çağırıyorlar. Satışlar konusunda değişik platformlarda dile getirdiğimiz görüşlerimizi yinelemek ve satışların perde arkasını sergilemek amacıyla konuya eğilen ayrıntılı bir yazıyı ve TMMOB'ye bağlı Odaların İzmir Birimlerinin yaptığı Basın Açıklamasını sayfalarımızda yayınlıyoruz.

Ülkemizde yaşanmakta olan kargaşa ve vurdumduymazlığın bir başka boyutunda, yangınlar. İzmir Ata.ürk Kültür Merkezi yangınıyla birlikte, Şubemizin yıllardır yangınlar konusunda yaptığı uyarıların haklılığı bir kez daha acı biçimde ortaya çıktı. Atatürk Kültür Merkezi'nin onarım ihalesinin yapıldığı ve daha önce hiçbir yangın güvenliği almadan binanın inşaatını yapan firmanın ne hikmetse ihaleyi yeniden kazandığı söyleniyor. Üstelik ihale şartnamesinde yangın güvenliği ile ilgili yeni hiç bir düzenleme getirilmemiştir. Birer kamu kurumu olan ve zengin bilgi ve deney birikimine sahip bir teknik eleman ordusunu bünyesinde barındıran Odalarımızdan, bu konuda hiç bir görüş alınmadan, bilinen plak döndürülüyor. Odalarımızı toplum yaşamının dışına itmek ve işlevsiz bırakmak amacını taşıyan bu yaklaşımlar, halkımıza ve insanımıza karşı uygulamaları sürdüren siyasal zihniyetin uzantılarıdır. Yaptığımız uyarıların, yetkililerin kulağına ulaşması dileğiyle, yangınlara karşı alınması gereken güvenlik önlemleri ve bu konuda kullanılan bilimsel-teknolojik yöntemleri işleyen bir araştırmayı iç sayfalarımız da yayınlıyoruz.

İçinde üyelerimizin de bulunduğu geniş bir çalışan kesimi ilgilendiren asgari ücret; sefalet ücreti olma özelliğini sürdürüyor. Mühendisin mesleğindeki gelişmeleri yakından izleyebilmesi, kendisini yenileyebilmesi, ekonomik sorunların baskısı olmadan mesleğini en iyi biçimde toplum yararına sunabilmesi için, insana yakışır bir ücret alması gerekiyor. Bu düşünceden hareketle; asgari ücretin diğer ücretler üzerindeki etkisini ve asgari ücretin belirlenmesinde izlenmesi gereken bilimsel yöntemi ele alarak, Türkiye koşullarında asgari ücretin ne olması gerektiğini tartışan bir yazıyı, Asgari Ücret Tespit Komisyonu'na ithaf ederek yayınlıyoruz.

Gelecek sayımızda buluşmak üzere esen kalın.

Saygılarımızla

“Mülkiyeti Tabana Yayma” dan Yabancılara Kelepir Kit Satışına: Bir Özelleştirme Masalı

Özcan DURMAZ

İlk kez 1983 genel seçimleri öncesinde Turgut Özal ile Necdet Calp'ın TV'deki açık oturumunda yaptıkları “satırım” “sattırmam” tartışmasıyla kamuoyunun gündemine esprili bir biçimde giren KİT'lerin özelleştirilmesi konusu; o günden bu yana zamanzaman gündeme gelen küçük tartışmalardan sonra son günlerde ÇİTOSAN'a bağlı 5 çimento fabrikasıyla hava meydanları restoran işletmeciliğini elinde tutan 'JSAS'ın ard arda yabancı sermayeye toptan satılmasıyla boyut ve nitelik değiştirerek yeniden gündemin aş maddesi haline geldi.

Kamu İktisadi Teşekkülleri (KİT) nin verimliliğini artırarak, zarar etmelerini önlemek; teknolojik yenilenmelerinin yolunu açarak piyasada rekabet eder hale getirebilmek; yönetsel sorunlarını çözmek ve satış yoluyla buralarda çalışanları ve halkı bu kuruluşların sahibi yaparak mülkiyeti tabana yaymak gibi gerekçelerle uygulanacağı söylenen Özelleştirme konusunda, son yıllarda siyasal iktidarcı ülkemizdeki birçok kuruluşta yabancı firmalara satış araştırmaları ve programları yaptırılıyordu.

Bu gelişmeler sırasında ilgili kesimlerden, basından, üniversitelerden ve uzmanlardan gelen “Satış yoluyla KİT'ler üzerindeki kamu etkisinin yitirilmesi bu kuruluşların denetlenmesini ortadan kaldırır” biçimindeki tepkilere ise yetkililerce “satışlarda yönetim ağırlığının yitirilmesine yönelik oranların uygulanacağı” söyleniyor, Özelleştirme uygulamalarına karşı çıkanlar

“geri kafalı” olarak suçlanarak bu konuda Avrupa ülkelerindeki özelleştirme uygulamaları örnek gösteriliyordu

ÖZELLEŞTİRME NASIL ORTAYA ÇIKTI

Özellikle 70'li yılların sonunda ortaya çıkan Özelleştirme olgusu İngiltere, Fransa gibi gelişmiş kapitalist ülkeler, Brezilya, Meksika gibi Latin Amerika ülkeleri ve Türkiye gibi gelişmekte olan ülkeleri de kapsayan 20-30 ülkede yaklaşık zamanlarda gündeme gelmiş bulunuyor.

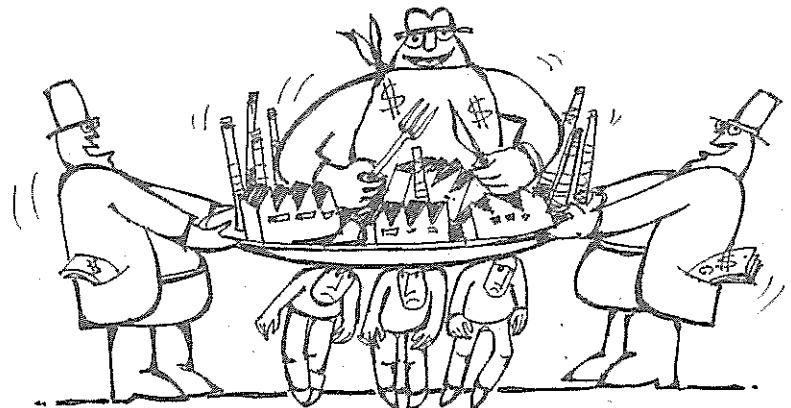
Konunun uzmanlarından Prof. Dr. Burhan Şenatalar 1970'lerin başındaki büyük ekonomik krizle başlayan bu sürecin daha da gerilere gittiğini söylüyor.

“İkinci dünya savaşından sonra başlayan büyük restorasyon süreci-

nin, soğuk savaşın etkisiyle tırmandırılan silahlanma yarışının ve üçüncü dünya ülkelerinin bakir alanlarına yayılmanın kapitalist ekonomilerde büyük bir genişleme yaratmasıyla görülen büyümenin; Avrupanın restorasyonunun tamamlanması, üçüncü dünyadaki yayılmanın daralması ve Amerika'nın Vietnam batağına saplanmasıyla gerilemeğe başladığını ve 70'lerin büyük krizini yarattığını söyleyen Şenatalar, bu büyük krizin çalışan kesimlerin politikada yeterli ağırlığı koyamamış olması nedeniyle beklenen sol iktidarların aksine yeni sağ bir dalga estirdiğini” belirtiyor.

İngiltere ve ABD başta olmak üzere birçok ülkede ve Türkiye'de esen bu dalga yeni sağ iktidarları doğuruyor.

Bir tıkanıklık yaşayan sisteme so-

luk aldırma çabası içindeki yeni sağ iktidarların benzer özellikler taşıdığı görülüyordu. Bu yeni sağ iktidarlar; devletin ekonomiden elini çekmesini, yatırımları özel sektöre bırakmasını, sigortacılıktan bankacılığa uzanan geniş hizmet sektöründe özel girişimciliğin varolmasını, devletin sahip olduğu kuruluşları özel sektöre devretmesini kısaca piyasa ekonomisinin belirleyici ve hakim kılınmasını istiyorlardı.

Bu bağlamda bazı ülkelerde özelleştirme programları yapıp yaşama geçirilirken; 1980 öncesinde TÜSİAD toplantılarında da tartışılan özelleştirme konusunda, ülkemizde ilk adım 1983 seçimleri sonrasında atılıyordu.

ÖZELLEŞTİRME'DE UYGULAMA

KİT'lerin satılarak özel sektöre geçmesi konusunda yapılan çalışma ve programlarla ilgili olarak parlamentoya ve kamuoyuna hiç bilgi verilmezken, siyasi iktidar yetkililerinin zaman zaman söylemek zorunda kaldıklarının birbirini tutmaması. Yetkili kişilerin bile bu konuda yeterince bilgi sahibi olmadıklarını gösteriyordu.

Parlamento'ya getirilmeden ilgili bakanlardan oluşan kurul kararlarıyla uygulamaya sokulan özelleştirme konusunda, Başbakanlık Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi yetkili kılınarak Parlatmentonun onayı bile alınmadan (TKKOL)'nin başına getirilen çifte pasaportlu bürokratlar vasıtasıyla el altından işler yürütülüyordu.

KİT'lerin yabancılara da satılabileceği "kim daha fazla verirse ona satarım" gibi işportacı yaklaşımlarla yetkili ağızlarca ima edilince kamuoyunda "Ulusal bağımsızlığımız tehlike altına sokuluyor" "Yeni bir Duyun-i Umumiye'mi yaratılmak isteniyor" gibi tepkilerle karşılaşılıyordu.

Bu tepkiler sürerken ÇİTOSAN'a bağlı 5 çimento fabrikasının ve USAŞ'ın satışı konusunda yabancı kuruluşlara söz verildiği yayılıyor, bu arada Çimento Fabrikalarının bazılarına talip olan yerli kuruluşlar "tek tek değil toptan satacağız" gibi gerekçelerle geri çevriliyor, ardından bu kuruluşların kimsenin bilgisi olmadan sessiz sedasız blok halde

yabancılara satıldığını kamuoyu öğreniyordu.

Hangi şartlarda satış yapıldığı ve satış öncesi ne gibi ilişkilerin kurulduğu kamuoyunca bilinmezken ÇİTOSAN'ın 5 çimento fabrikasının bugün ancak 1 fabrika kurulabilecek bir paraya, USAŞ'ın ise daha önce Morgan Guaranty firmasının belirlenen 64 milyon dolar yerine 14,5 milyon dolara satıldığı öğreniliyor ve başta PETKİM olmak üzere TÜPRAŞ ve SÜMERBANK gibi kendi alanında tekel durumunda olan tesislerin satışı konusunda da el altından görüşmelerin sürdüğü söyleniyordu.

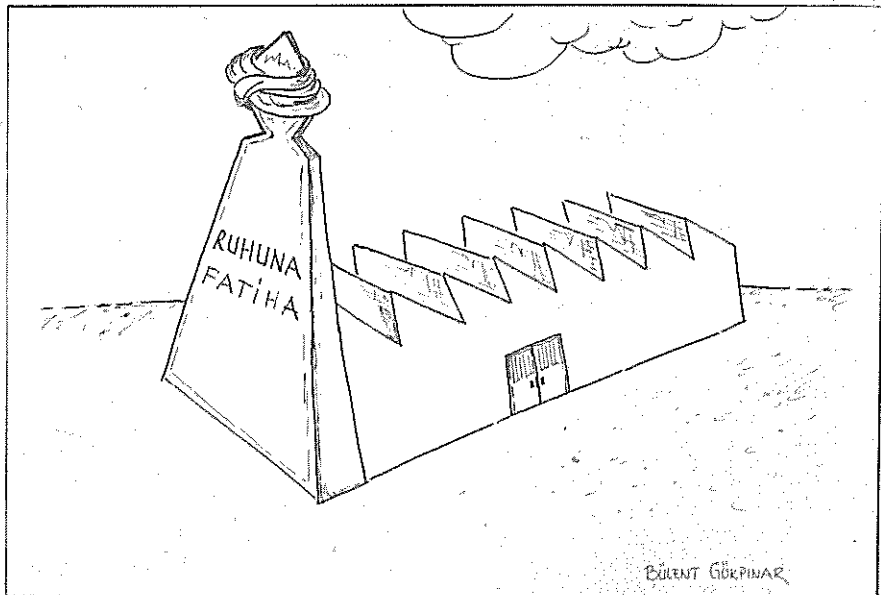
"Mülkiyetin tabana yayılacağı", "parçalı satış yapılarak ağırlığın kamuda bırakılacağı" gibi iddialar bu satışlarla havada kalırken özelleştirme uygulaması yaygın deyişle "Yabancılaştırma"ya dönüşüyordu.

Uzmanlar bu iki kuruluşun peynir ekmek fiyatına satıldığını söylerken 5 çimento fabrikası için alınan paranın 1 fabrikayı zor kuracağını USAŞ'ın satıldığı rakamın ise USAŞ'ın bankadaki mevcut parasıyla THY'den alacaklı olduğu parasının toplamına eşit olduğunu belirtiyorlar ve Petkim, Tüpraş gibi stratejik öneme sahip olduğu söylenen kendi üretim alanında tekel durumunda olan müesseselerin satışının ise "geri dönüşmesi olanaksız tehlikeler ve yanlışlar içerdiğini" belirtiyorlardı.

Özelleştirme adıyla ülkemizde ortaya konulan uygulamaların bu konuda örnek diye gösterilen batılı ülkelerdeki uygulamalarla hiçbir benzeşme göstermediğini söyleyen konunun uzmanları; satışları "gözüpek bir peşkeş çekme" diye nitelerken, hiçbir ülkede blok satışların yapılmadığını, yabancılara satışın ise belli bir oranı geçmediğini, Fransa'da yabancılardan sahip olabileceği oranın % 10-20, İngiltere'de % 20 ile sınırlandırıldığını, ülkemize piyasa ekonomisi ve serbestisini telkin eden ABD'de bile yabancılardan sahip olabileceği payın % 25 ile sınırlandırıldığını, USAŞ'ın satın alan SAS'ın ABD'de zor durumda olan bir havayolu firmasını satın almak istediğinde Amerikan Hükümetinin bu satışın karşısına çıktığını belirtiyorlardı.

Büyük borç baskısı altında bulunan Latin Amerika ülkelerindeki özelleştirme uygulamalarının bile ülkemizdeki özelleştirme uygulamalarından ayrıldığı gözleniyor. Çok geniş bir özelleştirme programı hazırlayarak her türlü kamu girişimini satacağını açıklayan Meksika'da, stratejik öneme sahip bulunduğu düşünülen sektörler; başta demiryolları, petrol ve elektrik olmak üzere özelleştirme dışında bırakılıyor.

Yine geniş bir özelleştirme programı yaparak kamu girişimlerini satmaya kalkan Brezilya hükümeti, parlamento dışında ve içinde büyük

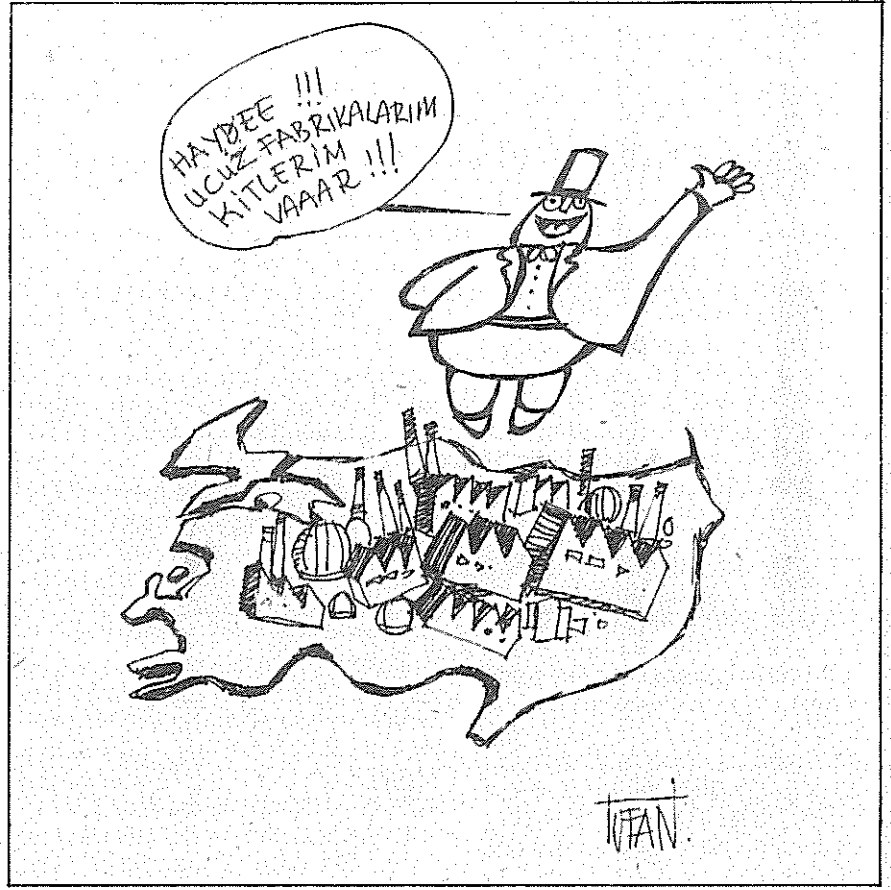
bir muhalefet tepkisiyle karşılaşıyor ve özelleştirme programının yürürlüğe konduğunun 30. günü Jose Sarney hükümeti parlamentoda ağır bir yenilgiye uğruyor, program uygulanamıyordu.

YABANCILAŞTIRMA'YA TEPKİLER

KIT'lerin yabancı sermayeye haraç mezar satılmasıyla birlikte kamuoyundan tepkiler yağmaya başladı. TMMOB ve bağlı odalar bu konuda basın toplantıları ve basın açıklamaları yaparak; Ulusal Sanayimizin derin bir yara almakta olduğunu, bu uygulamalarla ulusal mühendisliğimizin, ulusal işgücümüzün ve bağımsızlığımızın ciddi bir tehdit altına girdiğini belirterek, "Yabancılaştırma" uygulamasına karşı olduklarını tüm kesimlerle birlikte sonuna kadar yabancılaştırmaya karşı mücadele edeceklerini söyleyerek paneller ve imza kampanyasıyla eylemlilik sürecine girdiler.

İstanbul Üniversitelerinden 26 bilimadamı da siyasal iktidarı, yetkileri ve kamuoyunu yabancılaştırma girişimlerinin sonuçları konusunda uyararak bir uyarı mektubu yayınlıyorlar; bu girişimin çalışanların daha fazla sömürülmesine, kârın ülke dışına kaçırılmasına, bilgilerin yabancılarca gizlenmesine ve kuruluşlarımızın yok pahasına satılmasına neden olacağını bu nedenle yabancılaştırmaya karşı olduklarını belirterek tüm kesimleri bu konuda duyarlı olmaya çağırıdılar.

Başta, Tüpraş ve Petkim gibi kurumlarda örgütlü olan Petrol-İş sendikası olmak üzere Türk-İş ve bağımsız sendikalarda "Yabancılaştırma" girişimine karşı çıkarak "Türkiye ucuz emek cenneti" diyerek ülkemizi yabancı sermayeye pazarlamaya çalışan "Ucuza fabrikalarımız var gelin alın" diye yabancıları ikna etmeye çalışan siyasal iktidarın ve gelecek olan yabancı sermayenin başta çalışanların demokratik hakları olmak üzere ülkemizdeki demokrasi mücadelesine ve demokrasinin geçeceğine büyük zarar vereceğini vurgulayarak, satışlara karşı önce tek tek işyerlerinde ve sektörde işi yavaşlatma ve grev gibi eylemler yapabileceğini, giderek bir genel gre-

vin olabileceğini belirttiler.

Yine toplumun değişik kesimlerinde ve basında "yabancılaştırma" konusunda tepkiler, benzer gerekçeler üzerinde daha da yükselerek sürerken, muhalefet partileri de girişimler konusunda tepki vererek, meclis araştırmaları istediler. SHP yaptığı açıklamalarla iktidara geldiklerinde bunları geri alacaklarını söyleyerek alıcıları uyardı.

Muhalefet milletvekilleri parlamentoda yaptıkları konuşmalarda uygulamanın hukuka, anayasaya ve milli iradeye aykırılığını açıkladılar.

ÖZELLEŞTİRME GEREKÇELERİ VE GERÇEĞİN GÖRÜNMEYEN YÜZÜ

Özelleştirme gerekçelerinden biri olan teknolojik geriliğin yabancılarla satışla aşılabacağı söyleniyordu.

Uzmanlar bir tesisin kurulup işletmeye alındıktan sonra teknolojisinin yenileştirilebilmesi için tesisin yıkılarak yeniden yapılması gerektiğini,

eğer kastedilenin yeni makina ve teçhizat alınması ise bunun zaten tüm tesislerde yapıldığını söylüyorlar.

Bu konuda lisans firmalarının olduğunu ve bunların genellikle bilgi sattığını, bu konuda uzmanlaştığını KIT'lerin yabancılarla satılması durumunda yeni sahiplerinde yeni teknoloji konusunda bizden daha farklı konumda olmayacaklarını belirtiyorlar.

Üstelik Petkim gibi kuruluşlarımızın şimdiye değin 40'a yakın fabrika kurmuş, çalıştırmakta olduğunu ve konuda yeterli bilgi birikimine en az yabancılar kadar sahip olduğunu belirterek eğer teknolojik yenilenme gerekiyorsa bunu KIT'lerin bugün de yapabileceğini vurguluyorlar.

Petkim'in satılması gündeme geldiğinde talip olan firmalardan birisinde Union Carbide firması olduğu görüldü. Union Carbide başka ülkelerde de fabrikalar işletiyor. Bunlardan birisi de Hindistan'da tarım ilaçları üretimi yapıyordu. Eski teknoloji kullanıldığı için fabrikadan sızan gazlar-

la binlerce Bombaylı öldü ve Hindistan konuyu uluslararası mahkemelere götürmek zorunda kaldı.

Satışlar yoluyla çalışanların ve halkın kuruluşların sahibi yapılacağı ve mülkiyetin tabana yayılacağı iddiası ise KİT'lerin yabancılara toptan satışıyla geçerliliğini yitirmiş bulunuyor. Kaldığı çalışanların mevcut ekonomik koşullarda hangi birikimle bunları alabileceği bir ayrı tartışma konusu.

Mülkiyeti tabana yaymanın Türkiye'de aritmetik olarak olanaksız olduğu bozuk gelir dağılımı ve % 30'lara varan işsizlik oranıyla Türkiye'de hisse senedini hiç bir çalışanın alamıyacağını belirten uzmanlar mülkiyetin tabana yayıldığı iddia edilen batı ülkelerinde bile gerçeğin öyle olmadığını söylüyorlar.

Gerçekten İngiltere'de ve ABD'deki görünümde kapitalizmin özgül gereği sermayeyi dağıtmak yerine odaklaştırmak üzerinde yoğunlaştığını ortaya koyuyor.

ABD'de nüfusun yalnızca % 6'sının elinde değeri 10.000 doların üzerinde hisse senedi bulunuyor. (10.000 dolar ise bir kişinin yıllık gelirinden daha az bir rakam). Nüfusun en zengin % 1'lik kesimi ise hisse senetlerinin % 80'ini elinde bulunduruyor.

İngiltere'de nüfusun % 5'i servetin % 50'sine sahip. Nüfusun % 80'i ise servetin % 20'lik bölümünü paylaşıyor. Örneklerden de anlaşılacağı gibi kapitalizmde mülkiyeti tabana yaymak bir masal gibi görünmüyor.

KİT'lerin kâr etmediğinden yakınarak bunları satıp yeni sahiplerince kârlı hale getirilmesinin hedeflendiği söyleniyor. Kârlılık ile verimlilik aynı şeyler değildir. Kârlı olan bir kuruluş verimsiz; verimli olan bir kuruluşta kârsız olabilir.

Birer kamu kurumu olarak toplumun ihtiyaçlarını karşılama amacı güden KİT ürünlerinin fiyatları, siyasi beklentiler ve topluma ucuz mal satma anlayışıyla düşük tutulursa bunlar kâr etmeyebilir. Ama bu verimsiz olduğunu göstermez.

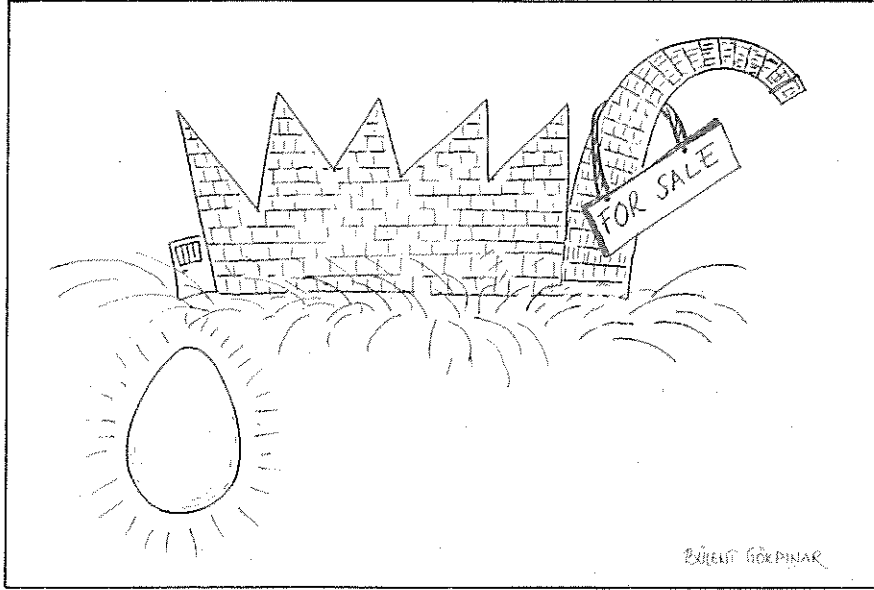
Verimsiz KİT'lerin ürünleri de rekabetin olmadığı bir piyasada yüksek fiyatla satılarak kuruluş kâr ettirebilir.

Dolayısıyla yalnızca kağıt üzerinde durum KİT'leri verimsiz göster-

meye yetmemektedir. Kaldı ki satış listesinin başındaki KİT'lerden birisi olan PETKİM geçtiğimiz yıl ülkemizin toplam ihracatının % 3'ünü gerçekleştirmiş iç piyasaya satışlarıyla da en kârlı kuruluş olmuştur. Siyasi iktidarın sorumlu devlet bakanı, Petkim'in çok kârlı bir kuruluş olduğunu benzeri kuruluşların mutlaka kurulması gerektiğini de kendisi söylemişti.

hüküm bulunmadığını söyleyen hukukçular, kamu hukukunda yetkilerin, ancak genel ilke olarak açık bir hüküm gereğince varolabileceğini, bu nedenle hiçbir siyasal iktidarın Anayasal düzende olmayan bir yetkiyi kullanamayacağını belirtiyorlar.

Özelleştirme uygulamalarının, 1984 tarihli 233 sayılı yasa gücündeki kararnameye, yine aynı yıl çıkarılan 2983 sayılı yasaya ve geçen

Hiçbir inandırıcılığı bulunmayan gerekçelerle üstelik gerekçelerin kendisine de ihanet ederek görülmemiş bir gözükaralıkla, siyasal iktidarcı sürdürülen bu yabancılaştırma çalışmalarının, ulusal ekonomimizin ve ulusal gelişmemizin hiçbir sorununa çözüm olamayacağı görüldüğüne göre bu girişimler nasıl adlandırılmalıdır?

Yabancılaştırma girişimleri; AT'ye girme öncesinde ülkemizin bir açık pazar haline getirmekten başka, kapitülasyonların hortlatılmasına ve ulusal zenginliğimizin yabancılara peşkeş çekilmesine de hizmet etmektedir.

AT'ye giriş sürecinde, hiç bir Avrupa ülkesinin izlemediği "yabancılaştırma" politikası, ülkemizde "AT ile entegrasyon"un gereği gibi gösterilmeye çalışılıyor.

YABANCILAŞTIRMANIN HUKUKU-HUKUKSUZLUK

1961 anayasasında ve 1982 anayasasında özelleştirmeye olanak sağlayacak veya yoruma açık hiçbir

dönem bir geceyarısı parlamentodan "muhalafete gol attık" diyerek geçirilen, uzmanların deyişle yasa garabetindeki 3291 sayılı kanunun bir bölümüne sıkıştırılan derme çatma bir hüküme dayandırılmaya çalışılmasının, Anayasal dayanaktan yoksun olduğu hukukçularca belirtilirken; 3291 sayılı yasada da KİT ve bağlı kuruluşların yabancılara satışı ve blok satışı konusunda hiçbir hüküm bulunmadığıda ekleniyor.

Anayasadaki devletleştirmeye ilişkin hüküm ve buna dayanak kabul edilen 3082 sayılı yasanın ise KİT'lerin özelleştirilmesine destek olmaktan çok, "bir özel teşebbüsün yaptığı hizmet veya üretim ülke çapında kamu ihtiyacına hitap ediyorsa" hükmü bağlamında "devletleştirme" nedeni sayılacağı yine hukukçularca belirtiliyor.

18 Ocak 1954 tarihinde çıkartılan ve taslağı Max Ball adında bir Amerikalı uzman tarafından hazırlandığı söylenen ve hâlâ yürürlükte olan 6224 sayılı "Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu"nın bile "İnhisar

veya hususi bir imtiyaz ifade etmesi; Türk hususi teşebbüslerine açık bulunan bir faaliyet sahasında çalışması; Memleketin İktisadi İnkişafına yararlı olması" gibi hükümleri koymuş olması nedeniyle yabancılaştırmaya dayanak gösterilmesi olanaksız bulunuyor.

Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanununda uygulama kararının bakanlar kurulunun tasvibiyle yürütüleceği belirtilirken; Yabancılaştırma konusunda karar veren Yüksek Kurulda Başbakan ve yalnızca 9 bakanlar, bakanlık ve DPT'den bürokratlar bulunuyor.

Anayasa ve ilgili yasa hükümleri hiçe sayılarak, parlamentonun onayını almak gereği bile duyulmadan, millet meclisinden, kamuoyundan ve Türk halkından gizlenerek yürütülen özelleştirme/yabancılaştırma programları, Türkiye Büyük Millet Meclisinin egemenlik hakları gaspedilerek uygulamaya konuluyor..

Yabancılarla yapılan satışların hangi hukusal çerçeye oturduğu ve hangi yasalara dayandırıldığı bilinmez iken yabancılarla yapılan satışların şartları da kamuoyuna açıklanmıyor. Öğrenilebilen satış şartları ilgililerce "dehşet verici" diye niteleniyor.

Buna göre:

Yabancılar aldıkları tesisleri çalıştırmak zorunda değiller. Dilerlerse kapatabilecekler veya düşük kapasite ile çalıştırabilecekler.

Yabancılar tesisleri boş olarak teslim alacaklar. Yani çalışanları işe çıkarılmıyacak veya çıkarma yetkisi satışla birlikte kendilerine verilecek. Çitosan'ın satışında da gündeme gelen bu konuda ilk satışın büyük tepki çekmesini önlemek amacıyla olmalı ki işten çıkarma konusunda 5 yıllık bir süre verildi.

Satılan kuruluşların yerine Türkiye'ye yenisini kuramayacak, aynı alanda yeni yatırım yapamayacaktır.

Herbir kendi alanında Tekel konumunda olan Petkim, Erdemir, MKE gibi kurumların anılan şartlarla yabancılarla satışının; ülke pazarının devri, ekonomik teslimiyet dayanışına siyasal bağımsızlığın tehlikeye girmesi anlamına geleceği çok değişik çevrelerce kaygıyla belirtiliyor.

Yapılan satış anlaşmalarında, ge-

lecekte doğacak sorunların çözümü için Viyana mahkemelerinin yetkili kılınmış olduğu belirtilerek, Türk yargı organları devre dışı bırakılıyor. Bu durumda izlenmesi gereken yolun bağımsız hakem heyetleri kurulması olduğunu belirten hukukçular, yabancı mahkemelerin yetkili kılınmasıyla bir yetki devrinin ortaya çıktığını, bu yetki devrine parlamentonun bile karar veremeyeceğini, bunun açıkça Anayasanın 90. maddesine aykırı olduğunu vurguluyorlar.

Yabancılaştırma ile yapılan suç olduğu ama bunun Ceza Yasasında yerinin bulunmadığı köşe yazarlarının söylenirken, hukukçu bir Parlamenter, olan Kemal Anadol Meclis kürsüsünden bu suçun TCK'nın 125. maddesinde belirlenen "Vatan topraklarının bir bölümünü veya tamamını yabancıların egemenliğine vermek" suçunun kapsamına girdiğini, "bunun hesabını mutluka soracaklarını belirtiyordu.

YABANCILAŞTIRMANIN EŞİĞİNDE PETKİM GERÇEĞİ

KİT'lerin yabancılarla satışının başlamasıyla beraber bütün gözler Petkim'e döndü. Çünkü Çitosan ve Usaş'la başlayan girişin, kendi üretim alanında Türkiye'nin devleri sayılan kuruluşlarla süreceği yetkililerce söyleniyordu.

Bir kaç yıldır yabancı sermayenin iştahını kabartmakta olan bu dev kuruluş "nasıl satılabilir" diye tüm kamuoyu ayağa kalktı.

Petkim neden bu kadar önemliydi?

3 Nisan 1965 tarihinde Petkim Holding Anonim Şirketi olarak kurulan ve kısaca PETKİM diye anılan kuruluşun bünyesinde; 1970 yılında kurulan Yarımca Tesisleri "Yarpet", 1985 yılında işletmeye açılan Aliağa Tesisleri "Alpet", Kirşehir'de lastik üretimi yapan "Petlas" ve Çanakale'de torba üretimi yapan bir fabrika bulunuyor.

1986 yılında Morgan Guaranty firmasına KİT'lerin satışı konusunda hazırlanan raporda, Petkim kuruluşlarında ele alınıyordu. Alpet'in henüz üretime geçmemiş olduğu o günlerde Petkim'in satışı neredeyse olanaksız olarak değerlendiriliyordu.

550 milyon dolar dış kredi alınarak yapılan Alpet yatırımı nedeniyle

Petkim, büyük bir borç yükü altındadır. Paralar ancak Alpet'in montajına yetmiş, işletme sermayesi yeterli olmadığı için üretime geçilememekte ve borçların ödeme tarihleri yaklaşmaktadır. Alpet bir çok bakanlar ve bürokratlara ülkenin sırtında 'Kambur' olarak görülüyordu.

Dönemin DPT müsteşarı Yusuf Bozkurt Özal; tesislerin ekonomik değeri olmayan gösterişli ve çok masraflı yatırımlar olduğunu söyleyerek bu dev tesisleri "Beyaz Fil" olarak adlandırılıyordu.

1986-87 yıllarında petrokimya fiyatlarının artmaya başlamasıyla Alpet'in değeri anlaşılmaya başlanıyor, Alpet tam kapasiteyle üretime alınıyor, ödenmez sanılan yatırım borçları çok kısa zamanda ödeniyor ve üç yıl içinde borcundan daha fazla ihracat yapıyor, bunun yanında tüm iç piyasa ihtiyacını karşılıyor.

1988 yılı rakamlarıyla toplam üretimi 1 milyon 885 bin ton, iç satışı 1 trilyon 615 milyar, ihracatı ise 267 milyon dolar olan Petkim'in o yılki kârı 357 milyar TL olarak gerçekleştiriyordu.

Petkim'in 1989 yılı iç satışının 2 trilyonu ve ihracatının da 300 milyon doları aşacağı hesaplanıyor. Yalnızca Alpet tesislerinin 1989 yılının ilk üç ayındaki üretimi 320 bin ton, iç satışı 420 milyon TL, dış satışı 100 milyon dolar olarak gerçekleşirken, 1989 yılı kârının 500 milyar TL civarında olacağı hesaplanıyor.

Alpet tesislerinde 1988 yılı itibarıyla 700 mühendis ve 7.000'den fazla kadrolu işçisiyle 2500 dolayında müteahhit firma işçisi çalışmaktadır. Ayrıca Petkim hammadde üretmek için özel sektöre satan bir kuruluş olduğu için, bu yolla 300-400 bin kişilik bir istihdam olanağı yarattığı hesaplanıyor.

Petkim'in 1988 yılı ihracatı 1987 yılı ihracatına oranla yüzde 41 artarken, genel satış programı yüzde 102 ve ihracat programı yüzde 130 başarı oranlarıyla gerçekleşiyordu.

1988 yılında yüzde 94 kapasite kullanımına erişen Petkim; 1989 yılına 118 milyar liralık ürün, 133 milyar liralık hammadde ve malzeme olmak üzere toplam 251 milyarlık stokla giriyordu.

Toplam kimya sanayi üretiminin

yüzde 40'ını, dış satımın yüzde 45'ini elinde tutan Petrokimya sanayi, sektörler itibariyle toplam ülke ihracatının yüzde 4'ünü gerçekleştiriyor.

Ülke düzeyinde kuruluşlarının yerleşimi dolayısıyla çok büyük ve değerli alanları elinde bulunduran Petkim; yalnızca Alağa'daki tesislerinin kurulu olduğu 11 bin kilometrekarelik alanı, Nemrut Körfezindeki 2 limanı ve çalışanlarının barınması için yapılan lojmanlarla sosyal tesislerden oluşan küçük kentiyle, hesaplanması bile çok zor bir zenginliğe sahip bulunuyor.

Petkim'in ürettiği ürünler çok ve çeşitli alanlarda kullanılıyor. Naylon kaplar, oyuncaklar, ilaç ve deterjan

şişeleri, su şişeleri, savunma sanayinde kullanılan parçalar, torba ve poşetler, deterjan, boru, hortum, çanta, çeşitli ipler, otomobil ve iş makineleri lastikleri, sentetik elyaf-tan üretilen giyim maddeleri, yakıtlar, yakıt katkı maddeleri, yapı ve ambalaj malzemeleri gibi pek çok malın üretiminde Petkim'in ürünleri var.

Petkim, tüm kamu kuruluşları içinde teknoloji üretme ve AR-GE faaliyetleri açısından kimya sanayinin en etkin araştırma merkezine sahip olup; Petrokimya tesisi kurabilecek bilgi birikimine ulaşmış bulunuyor. Petkim, Birleşmiş Milletler Sınai Kalkınma Örgütü UNIDO tarafından Petrokimya dalında Enformasyon Merkezi ve pilot kuruluş olarak se-

çilmiş yine UNIDO'nun desteği ile Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkelerinde kurulacak olan petrokimya tesislerinin projelerini gerçekleştirerek uygulama aşamasına gelmiş durumdadır.

Ülkenin sırtında 'kambur' olmaktan döviz akıtan bir dev olmaya sıçrayan Petkim, yabancıların ağzının suyunu akıtıyor ve Petkim'in özelleştirilmesi konusunda 6 Eylül 1989'da İstanbul'da yapılan toplantıya bir çok yabancı firma katılıyordu.

Kamuoyu, Petkim'in yabancılaştırılması konusunda beklenmedik bir tepki ortaya koyunca, uygulamayı yürüten bürokratlar ve politikacılar "kamu'nun elinde mutlaka belirleyici bir hissenin tutulacağını, geri kalanın ise halka satılacağını" söyleyerek çark ediyorlardı.

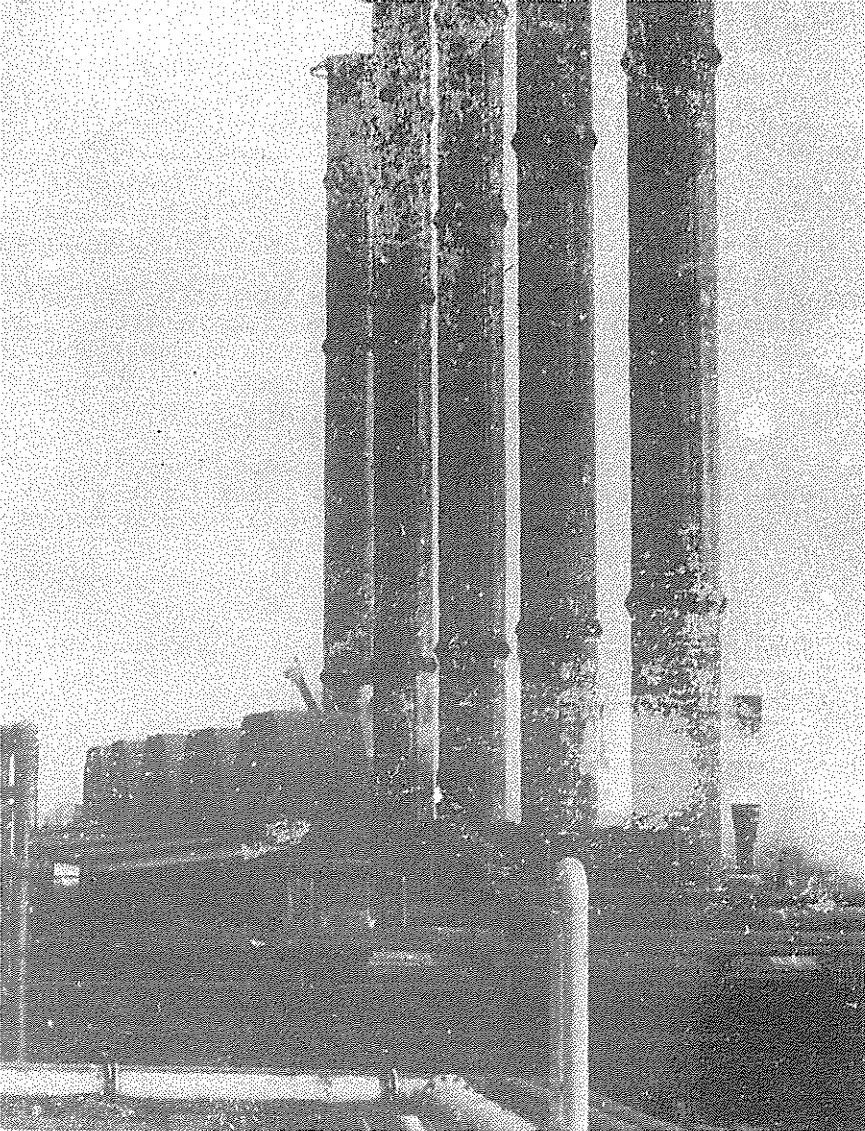
"Bizim özelleştirme ile ilgimiz yok. Biz tesisleri en iyi biçimde çalıştırmaya bakarız" diyen bürokratlar, bir hafta sonra Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı idaresi yetkilileri ile bir basın toplantısı düzenleyerek; Petkim'in yabancılarla satılmasının yeni teknoloji getirilmesi açısından kaçınılmaz olduğunu, yeni yatırımlar için yabancılarla ihtiyaç olduğunu, ama bir kamu tekelinin yabancılarla geçmesiyle doğabilecek sakıncaları ortadan kaldıracak tedbirleri mutlaka alacaklarını anlatıyorlardı.

Yönetici bürokratların bu açıklamasını eski bir bakan da destekleyerek; Petkim'in, kendisince getirilen akıllıca yaklaşımlarla çok kârlı ve 30-40 bin kişiyi istihdam etme olanağına sahip bir kurum durumuna geldiğini eğer yabancılarla satılmazsa gelecekte politikacıların burayı yeni elemanlarla doldurarak zor duruma düşürebileceğini, bu yüzden yabancılarla satışın gerekli olduğunu belirtiyor ve inandırıcı olmayan gerekçelerle yapılan satışa oldukça komik bir gerekçe daha ekliyordu.

Petkim için söylenenler, satışa çıkarılmak istenen tüm KİT'ler için söylenenlerin aynısıydı. Petkim açısından bunların inandırıcılığının ne olduğunu ancak uzmanların değerlendirmeleri ortaya çıkaracaktır.

Teknolojik yetersizlik konusuna eğilen uzmanlar, Petkim yeni teknolojiye gereksinimi olmadığını belirtiyorlar.

Uzmanlar, Petkim'in 40 dolayın-

laki tesisinin hepsinin ayrı üretim teknolojilerinden oluştuğunu, petrokimya tesislerinin üretime alındıktan sonra teknolojisini değiştirmenin olanaksız olduğunu, bunun için tesisi yıkıp yeniden yapmak gerektiğini, eğer yeni teknoloji ile kastedilenin daha modern kontrol cihazlar ile makina ve teçhizat ise bunun zaten şu anda da bunun yapılmakta olduğunu söylüyorlar.

Petrokimya tesislerinin teknolojisinin kurulum aşamasında satın alındığını, buna lisans denildiğini belirten uzmanlar; "Lisansı satan ve geliştiren firmalar var. Aynı ürün için dünyada pek çok lisans vardır" diyerek bu konuda seçiminin ekonomik yararları gözönünde tutularak yapıldığını, zaten lisansı satan firmanın yaptığı yenilikleri müşterisine bildirdiğini, lisans firmasının çoğunlukla belli üretim teknolojileri konusunda uzmanlaşmış, araştırma geliştirme işlerine ağırlık veren kuruluşlar olduğunu belirtiyorlar.

Dolayısıyla Petkim'in satışı durumunda, yabancı sahiplerinde yeni teknoloji karşısındaki durumun bugünkü Petkim'den farklı olamayacağını, eğer yabancıların kendi geliştirdiği bazı üretim teknikleri varsa bile bunları uygulayamayacağını, çünkü bunu uygulayabilmek için tesisi yıkıp yeniden yapması gerektiğini belirten uzmanlar "yıkacağı teçhisi yabancılar neden alsın" diyorlar.

Petkim, kendi içinde kurduğu 40 petrokimya tesisinin hepsini çalıştırıyor. Bu da teknolojik yenilenmenin gerektiği durumlarda Petkim'in bu işin altından en az yabancılar kadar kolay çıkabileceğini gösteriyor.

Çin'de ve Sovyetler Birliği'nde bile Petrokimya Tesisleri ABD firmalarına anahtar teslimi yapılırken, Petkim Aliğa komplekslerinin yapımı Petkim tarafından yürütülmüş, Türk sanayininin, Türk müteahhitletinin ve Türk Mühendisliğinin başatabileceği işlerin tamamı ülke içinde yaptırılmış, diğer kısımlar yabancı kuruluşlara ihale edilmişti. Bu yolla Türk sanayiine çok büyük siparişler verilmişti. Ayrıca bugün yurt dışında çalışma yapan tüm müteahhittik kuruluşlarına Alpet tesislerinde iş verilerek, bugün yurt dışında iş yapabileme olanağını elde ettikleri iş bitirme belgeleri kazandırılmıştı.

Uzmanlar, Petkim'in Yarpet tesislerinin bir bölümünün ekonomik ömrünü tamamladığını bunların yıkılarak yeniden yapılması gerektiğini, ama Alpet'in hem çok yeni hemde dünya çapında optimum kapasiteler ve son teknolojiyle kurulduğunu, bu nedenle dünya çapında her türlü rekabete girebilecek düzeyde olduğunu, her yıl artan ihracatında bunun kanıtı olduğunu söylüyorlar.

Bugün dünya piyasalarındaki petrokimya ürünleri fiyatlarıyla Türkiye fiyatları aynı durumda bulunuyor. Petkimin ürettiği hemen hiç bir üründen gümrük koruması bulunmuyor. Petkim ithal petrokimya ürünleriyle rahatlıkla rekabet edebiliyor.

AT'a girme çabaları içindeki Türkiye'de, yerli sanayinin dış pazarlarda rekabet edebilmesinin yolları aranırken bu rekabet piyasasında başarıyla çalışan bir kuruluşun satılması anlamak kolay olmasa gerekir.

Petkim'in satılmaya değil politikacıların etkisinden kurtulmaya gereksinimi olduğunu söyleyen uzmanlar, Petkim'in devletten aldığı çok yeterli desteğe rağmen bu denli büyüyebilmesini, 1963 yılından son beş yıl öncesine kadar politikacıların etkisinden uzak kalabilmiş olmasına bağlıyorlar.

Petkim, Alpet'i hızla kurup işletmeye alırken aynı dönemde yapılmaya başlanan Çin'deki tesisler çok daha geç, Suudi Arabistan'dakiler ise çok daha pahalıya mal olmuştur.

Petkim'in geçmişte eleman alır-

ken büyük titizlikler gösterdiği ve elemanlarını titizlikle yetiştirdiği, son beş yıldır ise Petkim'de işe alma ve tayinlerde partizanlığın kol gezmeye başladığı ve yetişmiş elemanların görüşleri nedeniyle işten çıkarıldığı, bu nedenle Petkim'de son beş yıldır hiçbir yatırımın yapılamadığı uzmanlarca söyleniyor.

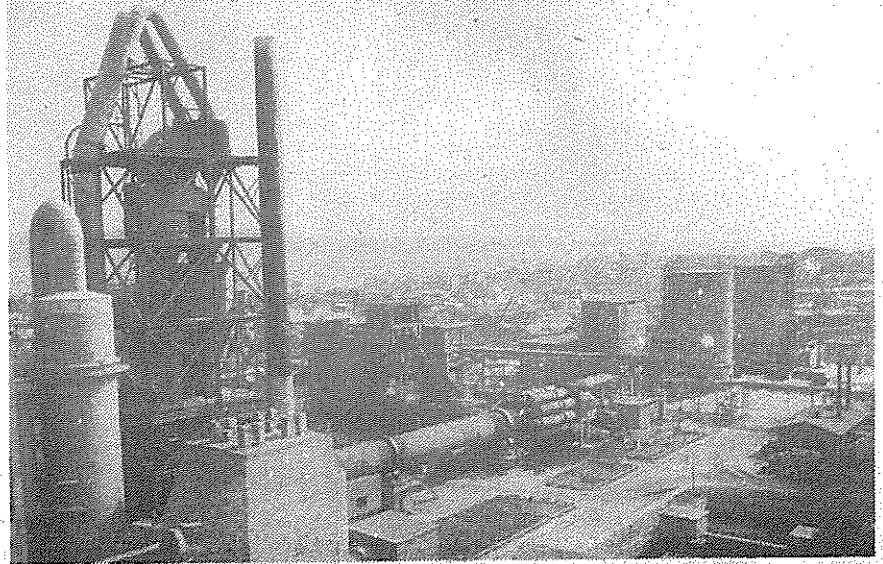
Petkim Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresine bağlandıktan sonra eski yöneticilerin işten alındığı ve ya kızağa çekildiği kamuoyunca da bilinmektedir.

Bu uygulamaların, Petkim'in satışını kolaylaştırmak için sürdürülen çalışmaların bir parçası olduğu bugün daha kolay anlaşılabilir.

Siyasal iktidar 1. dereceden stratejik kuruluşlardan olduğu gerekçesiyle, Petkim işçilerinin grev yapma hakkını yargı organlarının kararlarına rağmen, "gece yarısı" yasasıyla gasp ederken gelecekte Petkim'in satış konusunda ortaya çıkabilecek pürüzleri temizlemeye çalışıyordu.

Amaç; yöneticilerince ve çalışanlarınca sorun çıkartılmayacak bir Petkim yaratarak yabancı sahiplere dikensiz gülbahçesi teslim etmektir. Bir ölçüde başarılı görünüyor. Öyleyse Petkim'in satışının önünde başka engel var mı?

Başta Petkim çalışanları olmak üzere ülkemizin demokratik güçlerinin karşı çıkışları satışlara ne kadar engel olabilecek? Zaman gösterecek.

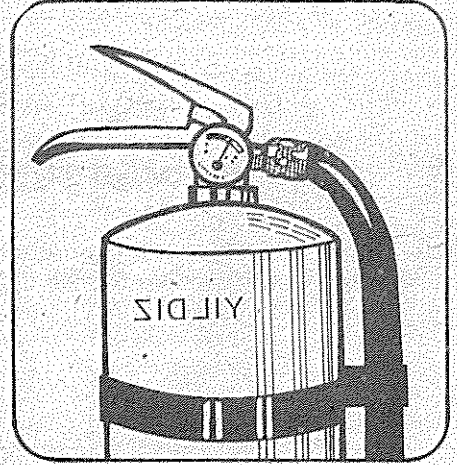
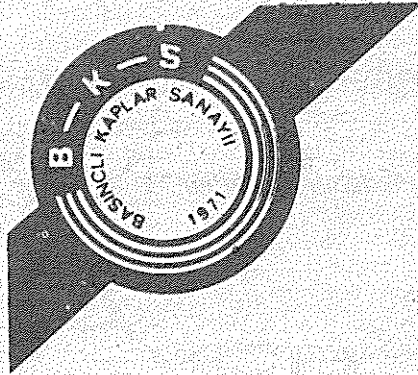
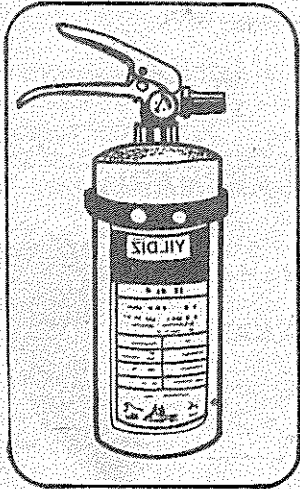

YILDIZ

OTOMATİK YANGIN SÖNDÜRME SİSTEMLERİ

- ★ Sprinkler sistemleri
- ★ Halon gazlı sabit söndürme sistemleri
- ★ Karbondioksitli sabit söndürme sistemleri
- ★ Köpüklü sabit söndürme sistemleri
- ★ Kuru kimyevi tozlu sabit söndürme sistemleri

YANGIN SÖNDÜRME CİHAZLARI

SATIŞ ÜRÜNLERİMİZ

- ★ Kuru kimyevi tozlu yangın söndürme cihazları
- ★ Karbondioksit gazlı yangın söndürme cihazları
- ★ BCF gazlı yangın söndürme cihazları
- ★ CaH gazlı yangın söndürme cihazları
- ★ İthal yangın hortumu
- ★ İthal ABC-BC-İntermon toz- Furex toz
- ★ Her türlü yangın söndürme cihazları
- ★ İthal ve yerli mali kuru kimyevi toz ve köpüğü
- ★ Her tip yangın hortumu, lansı, rekor ve aksesuarları
- ★ Gaz, toz, duman maskeleri
- ★ Yangın motopomp ve merdivenleri
- ★ Amyant, Elbise, Eldiven baret ve sedye
- ★ Teknik Emniyet gereçleri sivil savunma malzemeleri
- ★ İş güvenlik levhaları ve emniyet kemeri

ÜCRETSİZ HİZMETLERİMİZ

- ★ Altı Aylık periyodik kontrol servisi
- ★ Yangın söndürme tatbikatları
- ★ Sivil Savunma seminerleri
- ★ Fabrika düzenleme hizmetleri
- ★ Yangın köşesi düzenlenerek cihazlar yerlerine monte edilir.
- ★ Personel eğitimi
- ★ Cihazların ve malzemelerin nakliyesi şirketimiz tarafından yapılır

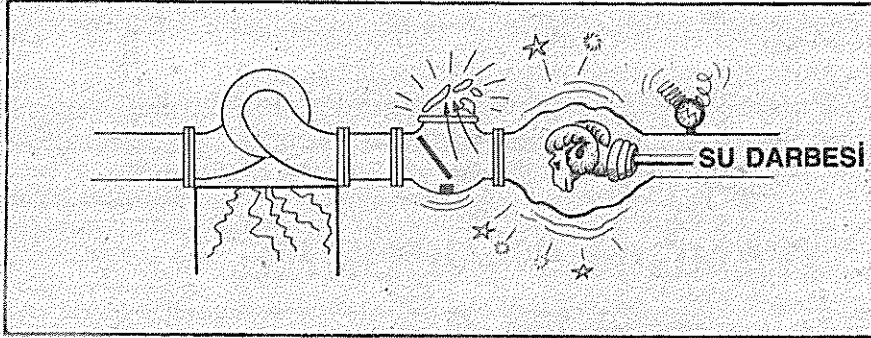
Telefonla Talep anında teknik elemanlarımız hizmetinizde olacaktır.

YILDIZ MAK.KİM.SAN.TİC.LTD.ŞTİ.

Merkez : Milli Kütüphane Cad. 19/217 TIBAŞ Vakıfhan Söke Şb. : Aydın Cad. Özada İşhanı No. 32
Tel : 25 75 70 - 25 58 78 Konak-İZMİR Tel : 9 (6351) 2364 Söke-AYDIN
Telex : 53100 İgx tr. 145 Fax: 19 53 38 / 60 Balıkesir Şb. : Atatürk Mah. Yeni Yol Cad. No. 22/C
Halımağa Şb. : Hırdavatçılar Çarşısı 1145/9 Sk. No. 11 Tel : 9 (661) 40 441 BALIKESİR
Tel : 9.(51)- 33 92 09 Yenişehir-İZMİR

SU ŐEBEKELERİNDEKİ BASINÇ DARBELERİNE kesin özüm!

- ❑ POMPA İSTASYONLARINDA ANİ ENERJİ KESİLMESİ SONUCU SİSTEMDE YÜKSEK DEĞERDE BASINÇ DARBELERİ OLUŞMAKTADIR
- ❑ BASINÇ DARBELERİ SİSTEMDE BİR DİZİ HASAR MEYDANA GETİRİR.

- ❑ TÜRKİYE GENELİNDE BU TÜR PROBLEMLERİN ÇÖZÜMÜNDE HAVA KAZANI KULLANILMAKTAYDI...
- ❑ ŐİMDİ BERMAD SU DARBELERİNİ ÖNLEME VANALARI VARI

SATIŞ ÖNCESİ SU MÜHENDİSLİĞİ HİZMETİ
SATIŞ SONRASI TEKNİK SERVİS

Kontrol Vanaları

DOĐUŐ

BERMAD LİSANSI ALTINDA
KİSİMİ ÜRETİM

DOĐUŐ VANA LTD.ŞTİ.

Merkez : 1202/1 Sokak No: 26/A Yenifehir-İZMİR
Tel : 335943-330365-372077
Fax : 330365

Lütfen bilgi için katalog ve referans listesini isteyiniz.

TMMOB'ye Bağlı Odaların İzmir Birimlerinin Yaptığı; BASIN AÇIKLAMASI

Ülkemizin can damarı, sanayileşmemizde ve ülkemizde tarımın bugünkü boyutlarına ulaşmasında vazgeçilemez bir yeri olan Ulusal Sanayi tesislerimizin, Kamu İktisadi Teşekküllerinin "özelleştirme" adı altında siyasal iktidarcı çok uluslu şirketlere ve yabancı sermayeye peşkeş çekilmeye çalışıldığı gözleniyor.

Biz TMMOB İzmir Birimlerinin temsilcileri olarak: KİT'lerin yani Ulusal Sanayimizin yabancılarla satılmasıyla ortaya çıkacak olumsuz sonuçlar konusunda yetkililerin ve kamuoyunun dikkatini çekerek uyarı görevi sayıyoruz.

Cumhuriyetin ilk yıllarından günümüze değin Ulusal Sanayimizin gelişimine göz attığımızda: Ulusal Sanayimizin hemen tümünün Cumhuriyetin ilk yıllarında gündeme gelen "Millileştirme" girişimleriyle kazanılan tesislerden oluştuğu görülecektir.

Bunlar yoksul halkımızın yurt ekonomisine kazandırdığı değerlerdir. Bugün yabancılarla ve çok uluslu sermayeye satılmak istenen KİT'ler işte bu kuruluşlardır.

Dün "Millileştirme" yoluyla kazandığımız;

- Haydarpaşa Limanı,
- Anadolu, Mersin, Tarsus ve Adana Demiryolları,
- İzmir Liman Şirketi,
- Ereğli Kömür Madenleri,
- İstanbul Telefon İdaresi gibi kuruluşların da içinde bulunduğu KİT'ler bugün yabancı sermayeye satılmaya çalışılıyor.

KİT'lerin satılması girişimleri yeni değildir. Özelleştirme konusu 1950'deki siyasal iktidarın programında da yer almış ve bu amaçla yine bugün olduğu gibi yabancılarla

raporlar hazırlanmış ancak başarılamamıştır.

Bugün, 12 Eylül destekli siyasal iktidarcı uygulanmakta olan 24 Ocak kararları doğrultusundaki ekonomi politikaları gereğince Ulusal Sanayimiz bir kez daha yabancılarla satılmaya çalışılmaktadır.

Ulusal sanayimizin omurgası olan ÇİTOSAN - USAŞ - TELETAŞ - ERDEMİR -ALPET gibi tesislerimiz inandırıcı olmayan gerekçelerle "özelleştirme" adı altında uluslararası sermayeye peşkeş çekilmeye çalışılıyor.

Ulusal kaynaklarımızı ve ulusal sanayimizi satarak mevcut sorunları çözeceğini iddia eden siyasal iktidar bu yolla ülkemizin hiçbir sorununu çözemeyeceği gibi halkımızın başına çözülmeyen bir sorun daha açacaktır.

Ulusal sanayimizin ve ekonomimizin 1. dereceden önemli ve hayati kurumları sayıldıkları için grev yasağı kapsamına alınan; çok verimli oldukları için yenilerinin mutlaka kurulması gerektiği siyasal iktidarın sorumlu Devlet Bakanlarında belirtilen; Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporlarında "çok kârlı" olduğu yazılan sanayi tesislerimiz "KİT'ler zarar ediyor" iddiası ile satılırken siyasal iktidar kendi içinde çelişkiye düşüyor.

Her birisi ülkemizin sınırları içinde TEKEL sayılabilecek durumda olan bu KİT'lerin satışıyla ulusal sanayimizle birlikte ekonomik ve siyasal bağımsızlığımızın da ciddi yaralar alacağı gerçeği gözden kaçırılmamalıdır.

KİT'lerin özelleştirilmesi programında öne sürülen, mevcut Mali "İdari" ve "Teknolojik" sorunların çözümünü için KİT'lerin uluslararası

sermayeye satılması çözüm değildir. Mevcut ulusal mühendislik birikimimiz ve teknoloji transferi yoluyla bu sorunlar çözülebilir.

Çok uluslu şirketler, teknoloji transferi, kâr transferi ve yatırım politikalarını kendi çıkarlarının gerektiği gibi yönlendirecekleri için bunların ulusal zenginliğimize katkıda bulunacaklarını düşünmek ham bir hayaldir.

Bu uygulama ülkemiz açısından yalnızca daha çok ekonomik ve politik bağımlılık getirir.

Genel olarak değindiğimiz sakinler nedeniyle KİT'lerin ve Ulusal Sanayimizin yabancılarla satılması uygulamalarına karşı çıkan biz TMMOB'ye bağlı Odaların İzmir birimleri olarak bu konuda.

★ Siyasal partilerin özellikle de ana muhalefet partisinin özelleştirme uygulamalarına karşı girişimlerde bulunmasını talep ediyoruz.

★ USAŞ, ÇİTOSAN ve son olarak PETKİM'de yapılan satış çalışmalarıyla ilgili olarak yapılan işlemlerin kamuoyuna açıklanmasını talep ediyoruz.

★ Tüm demokrat ve yurtsever güçleri bu konuda tavır almaya ve "özelleştirmeye" karşı girişimleri desteklemeye çağırıyoruz.

★ Satış uygulamasının başlatıldığı kuruluşlarda üyelerimizi bu konuda tavır almaya çağırıyoruz.

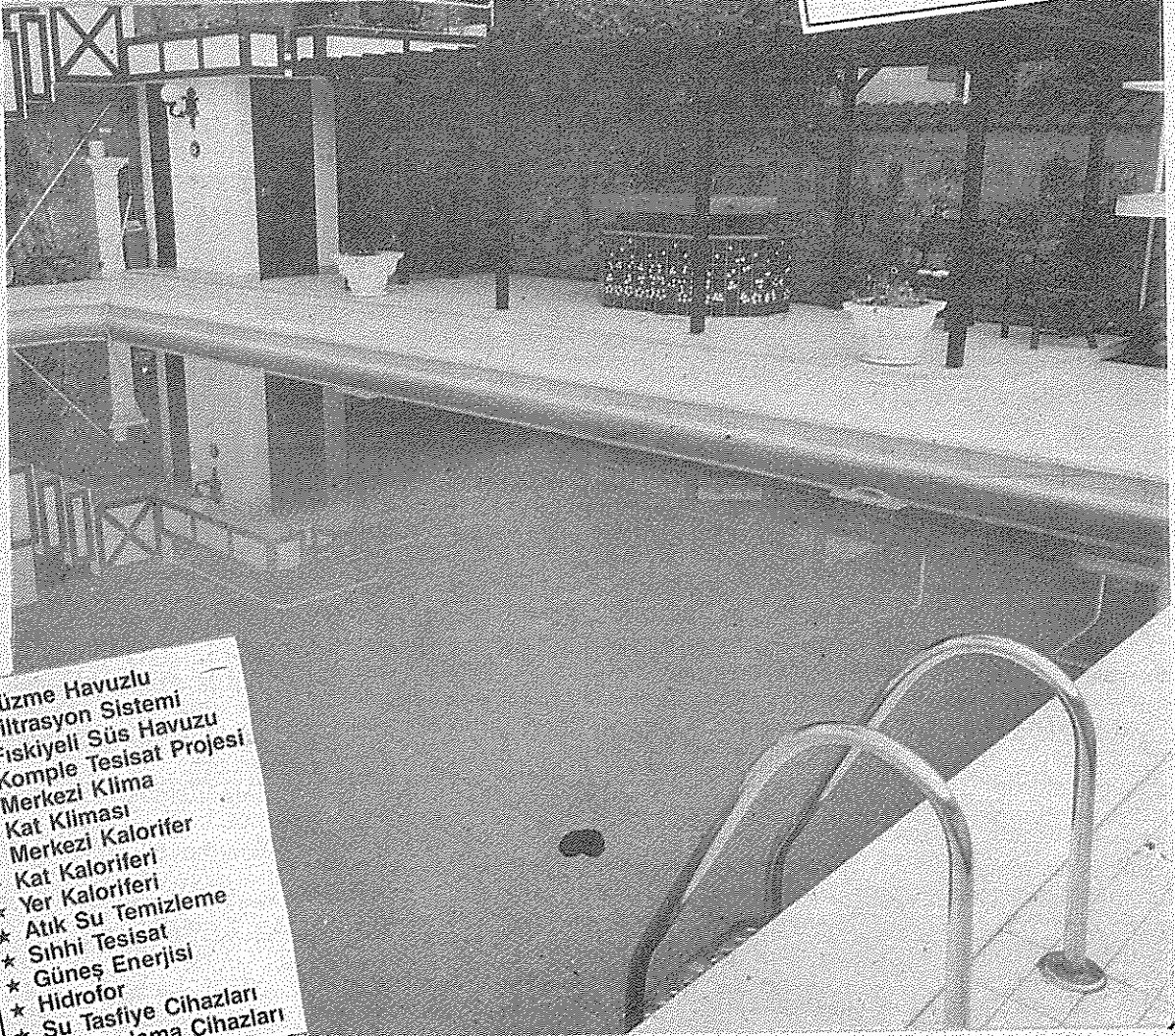
★ Ulusal mühendislik geleneğimiz Ulusal Sanayimize sahip çıkma sorumluluğunu gerektirmektedir. Bu nedenle TMMOB'ye bağlı Odaların İzmir Birimleri olarak yabancılaştırma girişimine karşı çıkıyor. Sonuna kadar duyarlılık ve kararlılık içinde olacağımızı kamuoyuna açıklıyoruz. □

İçilecek bir suda Yüzmek istermisiniz?
en yeni teknikle

YÜZME HAVUZU

**Filtrasyon
sistemi**

- PROJE ÜCRETİ ALINMAZ
- 15 GÜNDE TESLİM
- TÜM MÜHENDİSLİK VE
TEKNİK KADROMUZLA
HİZMETİNİZDEYİZ

- ★ Yüzme Havuzlu
Filtrasyon Sistemi
- ★ Fisiyeli Süs Havuzu
- ★ Komple Tesisat Projesi
- ★ Merkezi Klima
- ★ Kat Kliması
- ★ Merkezi Kalorifer
- ★ Kat Kaloriferi
- ★ Yer Kaloriferi
- ★ Atık Su Temizleme
- ★ Sıhhi Tesisat
- ★ Güneş Enerjisi
- ★ Hidrofor
- ★ Su Tasfiye Cihazları
- ★ Su Klorlama Cihazları

MÜHENDİSLİK, İTHALAT, İHRACAT SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

Cumhuriyet Bul. No: 86/7-706
Tel: 25 93 16 İZMİR

- PROJE
KONTROLLUK
TAAHHÜT

Serbest Çalışan Meslektaşlarımız

Söyleşi: Hamza ÖZ

Fırat Korkmaz 1955 yılında Salihli'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Salihli'de tamamladı. O.D.T.Ü. (Orta Doğu Teknik Üniversitesi) Mühendislik Fakültesi Makina Bölümünden 1982 yılında mezun oldu. Evli ve bir çocuk babası. Halen "Alaz Mühendislik" firmasının sahibi.

Fırat Korkmaz
Makina Mühendisi

BÜLTEN: Odamızca belirlenen tesisat mühendisliği hizmetleri asgari ücretini yeterli buluyor musunuz? Bu ücretleri alabiliyor musunuz?

KORKMAZ: Ücretler yeterli. Fakat üyeler arasında yeterli dayanışmanın olmaması ve rekabetten dolayı aldığımız ücretler odanın belirlediği ücretlerin altında kalıyor...!

BÜLTEN: Ülkemizde izlenen enflasyonist politika sizi ne denli etkiliyor?

KORKMAZ: Tabii ki bizde olumsuz yönde etkileniyoruz.

BÜLTEN: Odamız yaşam koşullarının iyileştirilmesinde yeterli katkıda bulunuyor mu? Bu konuda daha neler yapılabilir?

KORKMAZ: Yetersiz, belediyelerle görüşülerek oda üyelerine müşavirlik hizmetleri sağlanabilir.

BÜLTEN: Yeni dönemde sıhhi tesisat, kalorifer, klima yanında, güneş kollektörü, kat kaloriferi, yer kaloriferi asansör hizmetleri de gündeme getirildi, yani yeni alanlar yaratıldı. Buna ekleyebileceğiniz yeni alanlar olabilir mi?

KORKMAZ: Yüzme havuzu konusu getirilebilir.

BÜLTEN: Piyasadaki taahhüt işlerindeki son durumu anlatabilir misiniz?

KORKMAZ: İnşaat sektöründeki duraklama bizleri de olumsuz yönde etkiliyor. Aynı zamanda turizm sektöründeki geçtiğimiz yıllardaki inşaat artışının sonradan duraklaması da bizleri olumsuz yönde etkiledi.

BÜLTEN: Piyasadaki iş potansiyeli yeterli mi? Sizce yeterli taahhüt firması var mıdır?

KORKMAZ: Yeterli, fazlasıyla taahhüt firması var

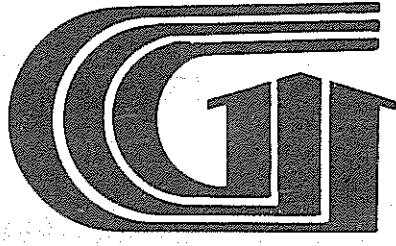
BÜLTEN: Serbest mühendislik ve müşavirlik hizmetleri de veriyormusunuz? Sorunları nedir? Çözüm önerileriyle birlikte söyler misiniz?

KORKMAZ: Veriyoruz, bu hizmetin değeri henüz anlaşılabilir değil, çözümü ise biraz zamana, biraz da insanların eğitimine bağlı.

BÜLTEN: Taahhüt işini yaparken kaliteli üretimi etkileyen etmenler sizce nelerdir?

KORKMAZ: Malzeme, vasıflı teknik eleman. En önemlisi zaman, iş veren durumundakiler kalite bekle ve en kısa zamanda işi bitirip teslim etmemizi isterler.

BÜLTEN: Teşekkürler

GERMAK
mühendislik

İ. HAKKI GERELİOĞLU

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİ

- ★ ISITMA
- ★ HAVALANDIRMA
- ★ KLİMA TESİSATI
- ★ PROJE
- ★ MONTAJ
- ★ TAAHHÜT İŞLERİ

SATIŞ MAĞAZAMIZ

- ★ KALORİFER VE BUHAR KAZANLARI
- ★ STANDART VE MAS SANTRİFÜJ POMPALAR
- ★ ALARKO DALGIÇ POMPA HİDROFOR VE MONTAJI
- ★ VANTİLATÖR, KÖRÜK VE BEKLER
- ★ KLİNGER VE TERMO BUHAR VANALARI
- ★ BRÜLÖR VE YEDEKLERİ

1. Sanayi Sitesi 155 Sok. No: 28 DENİZLİ
Tel: (621) 21684-21685 Ev: 21051

İğneyi Kendimize...

Tesisat Projeciliğinde Savurganlık

Atılay ARSAN
Mak. Y. Müh.

Ülkemizdeki kalorifer tesisatı projelendirmelerinde, bina ısı kayıpları hesaplarında çevre sıcaklıkları en düşük dış sıcaklıklar ortalaması olarak alınmakla birlikte bu sıcaklıkların hangi yıllardaki en soğuk kış günleri ortalaması olduğunu hemen hiçbir meslektaşımız bilmemektedir.

Tesisatçılığın ve tesisat projeciliğinin önemini, bu projeleri gereğince ciddiye almayan mimari proje ve bina yapımcılarının ne ölçüde güç durumda kaldıklarını ve kalacaklarını ısrarla vurgulaya geldiğimizi değerli meslektaşlarımız ve değerli BÜLTEN okurları bilirler.

Özellikle başkentte bulunduğumuz son 6 yıl içinde konuyu, mimarlık eğitimi veren en yüksek düzeydeki eğitim kurumlarında, konuyla ilgili en yüksek kuruluşlardaki panellerde dile getirmişizdir, en yüksek kattaki ilgililere iletmışizdir.

Turizm yatırımlarının artması ile birlikte iklimlendirme projelerinin de ciddi olarak istenilir olması, projeci meslektaşlarımızın sorumluluğunu artırmaktadır.

Ancak ne yazık ki, bu konudaki yeniliklerse yeterince izlenmedikten başka, ötedenberi nasılsa uygulama esasları haline gelmiş ve çoktan eskimiş bazı projelendirme kuralları da tartışma gündemine getirilmemiştir.

Oysa bu kuralların çoğu gereksiz ekonomik kayıplara neden olmaktadır.

En basit ve en önemlisinden başlayalım:

Ülkemizdeki kalorifer tesisatı projelendirmelerinde, bina ısı kayıpları hesaplarında, çevre sıcaklıkları en düşük dış sıcaklıklar ortalaması olarak alınmakla birlikte bu sıcaklıkların hangi yıllardaki en soğuk kış günle-

ri ortalaması olduğunu hemen hiçbir meslektaşımız bilmemektedir.

Başkentte Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nde ve yüksek okullardaki ilgililere konuyu açtığımızda tarafımıza hayretle hak vermişler, fakat doyurucu bir yanıt getirememişlerdir.

Örneklesek, İzmir için bu sıcaklık (0) santigrad derecedir.

Oysa son yılların meteorolojik verileri incelenirse görülecektir ki, İzmir'de bu dış sıcaklığa düşülen gün sayısı pek azdır.

Bu sıcaklığa düşülen günlerde de insanlarımızın mesela seralardaki bitkiler gibi donmayacağı düşünülürse, birkaç soğuk günü bütün bir kışa teşmil edip ve kayıp projelerinde ki hesaplamaları esas almak, yakıt tasarrufunun çok önemli bir husus olduğu günümüzde az savurganlık mıdır?

Üstelik bu düşük sıcaklığa insanlarımızın yataklarında buldukları hatta bu yüzden kalorifer sisteminin yavaşlatıldığı hatta durdurulduğu gece yarılarında düşüldüğü gözönüne alınırsa bu hususu anlamsızlıkla eşdeğer tutabilirsiniz.

Hele de bu düşük gece yarısı sıcaklık ortalamasının geceleri çalışmayan kamu kuruluşları ve işyerleri için de esas alındığı düşünülürse iş giderek nerdeyse bir saçmalığa dönüşür.

Öte yandan kentlerimizdeki hızlı

büyüme ve hava kirliliği, kentlerimizin içindeki hava sıcaklığını da bir ölçüde artırmıştır.

Bu durum kent merkezinden biraz uzaklaşınca havanın hissedilir biçimde soğumasıyla da sabittir.

Oysa bu da dikkate alınmadan Meteoroloji Genel Müdürlüğü'nün genel müdürlük bile olmadığı 40'lı yıllardaki sağlıksız ölçümlere ve kayıtları hesaplara esas tutulur.

Böyle olunca da ısı kayıpları gereğinden fazla tutulur.

Fazla yakıt sarfiyatına neden olunur, fazla ısıtıcı dilimleri, fazla kazan büyüklükleri çıkar.

Tabii bunlarda fazladan masraf demektir.

Bir de bunlar ülkemizde pek büyük tutulan emniyet kat sayılarıyla çarpıldığında, bu kayıpların mertebesinin daha da büyüyecektir.

Öte yandan iç mahal sıcaklığında gereğinden fazla tutulmaktadır.

Zengin batı ülkeleri bile petrol bunalımı yüzünden bu sıcaklıkları birkaç derece düşürmüşlerdir.

Yakınlarda ispatlanmıştır ki, insanın asıl rahatsız edenin iç sıcaklığına-

rın düşüklüğünden çok soğuk duvarlar, soğuk zemin radyasyonlardır.

Nitekim aynı soğukluk derecesinde insan kapalı bir mahalde eğer rüzgar yoksa dışardan daha fazla üşür.

Bu zararlı duvar ve taban radyasyonu yüzünden bunları büyük ölçüde önleyen döşeme ve duvar ısıtması hele batıda çok büyük bir kullanım alanı bulmuştur.

Atalarımız boşuna "Ayağını sıcak tut, başını serin" dememişler.

Son kabul edilen ısı tasarrufu ile ilgili yönetmeliklere mimari bakımdan riayet edilse bile bu yüzeylerin ısı geçirgenliklerinin azaltılmasından çok pencere boyutlarının küçültülmesi doğrudur.

Hele bu pencerelerin güneyde olup olmadığına bildiğimiz kadarıyla ülkemizde hiçbir biçimde riayet edilmemektedir.

Oysa, meselâ İngiltere'de binaların güneye bakan pencerelerinin kuzeydekilere göre daha büyük yapılmışındaki yarar gözetilmektedir.

Nedir bu yarar?
Ülkemizde kalorifer hesaplarında

hep ısı kayıpları hesaba katılmaktadır. Isı kazancı dikkate alınmaz.

Oysa dışarısının oldukça soğuk olduğu kış günlerinde ortalık güneşliyse, güneş alan odaların sıcak olduğu gözlenebilir.

Tıpkı seralarda ve hepimizin çok yakından bildiği gibi kışın güneşli havalarda kapalı taşıtların içinin sıcak olması gibi.

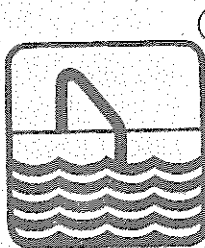
İşte bu güneş radyasyonundan fazlasıyla yararlanabilmek için güneşe bakan pencereler daha büyük yapılmaktadır.

Bu asli hususların yanında ısı kazanımı (recuperation) ile ilgili hususlarda klasik kalorifer tesisatı projelerimizde, hiçbir yenilik önerisine rastlanılmamaktadır.

Yapılan mimari projelerin yanında tesisat projelerinin de hakkı olan saygınlığı kazanması, bu işle ilgili meslektaşlarımızın dizayn ettikleri projelerinde artık ileri ülkelerde kullanım alanına girmiş olan önemli ve yararlı yenilikleri gündeme getirmelerine de bağlıdır derssek, bilmem haksızlık etmiş sayılır mıyız?

YÜZME HAVUZU

İÇİN

BURKUT
HAVUZCULUK

İTHAL ve YERLİ MALZEMELER

- HER ÇEŞİT FİLTRE
- POMPALAR
- OTOMATİK KLOR ve PH CİHAZLARI
- DOZAJ POMPALARI
- SÜPÜRGELER
- MERDİVENLER
- SU ALTI LAMBALARI ve TRAFOLARI
- TEST CİHAZLARI
- AKSESUARLAR

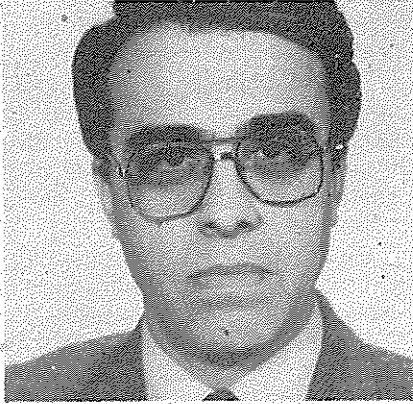
Mak.Yük.Müh. ENİS BURKUT

Yeni Asır İşhanı P.6 35210 - İZMİR

Tel : (51) 25 83 33 - 25 86 08

Fax: (51) 25 89 79

Yüksek Binalarda ve Otellerde Yangın Güvenliği

Erol YAŞA
Makina Mühendisi

İnsanoğlu, yüzbinlerce yıl önce ateşi ilk bulduğunda çok sevinmiş, bunun kendisi için yararlı bir olgu olduğu kadar, zararlı da olabileceğini çok geçmeden anlamıştı. Zamanla birlikte kontrol altında tutulabilen ateşin yararlı, kontrol-dan çıkanın ise zararlı olacağını öğrenmiştir.

Aradan geçen yıllar içerisinde, tarihin akışı ile birlikte insanlık, küçük büyük çeşitli yangınlar görmüş, maddi ve manevi kayıplarla karşı karşıya kalmıştır. Başka bir deyişle, medeniyetin ilerleyişi ve enerji kullanımının artışı ile yangınlar bir paralellik göstermiş, bu nedenle enerji kullanımı, yüksek binalı şehirleşmesi ve sanayileşmesi giderek artan ülkelerin, yangın istatistiklerine bakıldığında, yangınlarda da belli bir oranda artış gözlenmiştir.

Ülkemize gelince, bir çok yangından sonra senaryo hep aynı olmuş, yangından hemen sonra büyük yakınmalar olmuş, gazetelerde çeşitli haber ve demeçler çıkmış, sonra da konu zamana bırakılıp, unutulup gitmiştir.

Yakın geçmişimizde buna en iyi örnek, Vaşington Oteli, Ataköy Diskoteği, Gürün Han ve Atatürk Kültür Merkezi yangınları ile 1987 kışın-

da yanan ve büyük şans eseri, az bir can kaybı olan Şan Tiyatrosu yangını gösterilebilir.

Buna karşın, A.B.D. Las Vegas da 1980 yılında, yüksek bir yapı olan MGM GRAND otel yangınından hemen sonra, Yüksek Binalarda Yangından Korunma ile ilgili mevcut kanunda değişiklik yapılarak tüm yüksek binalarda otomatik sprinkler sistemi istenmiştir.

Son iki, üç yıl içerisinde ülkemizde de yangın konularına karşı bir ilginin başlaması, yangın mühendisliği üzerine kitaplar yazılması, bu endüstrinin gelişmesinde büyük rol oynayacak sigorta şirketlerinde konulara eğilen uzman yöneticilerin iş başına gelmesi umut vericidir.

YÜKSEK BİNALARDA (GÖKDELENLER) YANGIN GÜVENLİĞİ

Günümüzde, büyük ve kalabalık şehir merkezlerinde yüksek bina inşa etmek, pahalı arsaların değerlendirilmesi ve kârlılık açısından yatırımcılar için tercih edilen bir inşaat şekli olmuş ve bu şekilde gökdelenli yaşam dönemine geçilmiştir.

Ancak bu tarz şehirleşme bazı riskleri de beraberinde getirmektedir. Şu anda büyük şehirlerimizde onlarca gökdelen otel veya iş merkezi projesi ya inşa halinde yükselmekte veya tasarım sürecinde bulunmaktadır.

Bütün bunlarda yangına karşı alınan güvenlik önlemleri nelerdir? Bu konuda uluslararası standartlarda istenenlere uyulmakta mıdır? Ülkemizde bu konuda alınması gereken güvenlik önlemleriyle, dizayn sürecinde mimar ve mühendislerimize yol gösterecek ulusal bir yangın yönetmeliği veya standardımız var mıdır?

Gökdelenlerde yukarıda değindiğimiz riskin fazla olmasının en büyük nedeni, yangında sıcak gaz, alev ve dumanın yukarıya doğru hareket etme fiziksel özelliğinden kaynaklanmaktadır. Böylece, bina içerisinde daha dizayn sürecinde bir ser önlemler alınmazsa, olası bir yangında yangın çıkan katın üzerindeki diğer katlar da kısa bir zaman zarfında yangına dahil olacaktırlar.

Bu riski artıran diğer bir etken de otomatik yangın ve duman damperleri ile korunmamış tesisat bacalarından kattan kat'a geçen havalandırma ve klima kanalları, asansör ve merdiven boşluklarıdır.

Yangından korumasız çalışan cebri havalandırma sistemleri de bu unsurlar arasında sayılabilir.

Binalar içinde bulunanların yangın halinde, tabii kaçış yolları, aşığı doğru, yer seviyesine doğru olmalıdır.

Hariçten kaçış, itfaiye merdivenlerinin yetişebildiği daha alçak katlarda yapılabilir.

Çatıya kaçış sıcak gaz ve dumanlarla birlikte yukarı çıkmak gerekeceğinden ayrıca çatıdaki akıbetin ne olacağı bilinmediğinden tavsiye edilmemektedir.

Bir gökdelen binası, mimar ve mühendisler tarafından "kontrol altına alınmayacak bir yangın ihtimali" daima gözönünde bulundurulmalı projelendirilmelidir.

Bu konuda "NFPA, Life Safety Code 101" günümüzde birçok ülkede yararlanılan en etkili standartlar dan biridir.

Projelendirmede aşağıdaki hususların gözönüne bulundurulması gerekir:

-Pasif Önlemler-

1. Bina yapısının, herhangi bir yükseklikte meydana gelebilecek

yangında orada bulunan kısmın, yıkılmaya veya deforme olmaya dayanıklı bir şekilde inşa edilmesi gerekir.

2. Duvarların ve döşemelerin yangına karşı dirençleri, yangının bir bölümünden ve bir kattan diğerine sıçramalarını önleyecek nitelikte olmalıdır.

3. Duvarların ve döşemelerin yüzeyleri alevin satıhta çabuk yayılarak binada bulunanları bir alev çemberi içerisinde kalmalarına mani olacak şekilde dayanıklı malzemeden yapılmalıdır.

4. Bölümden bölüme ve kat'dan kata geçen duman ve alevin takip edeceği yollar, uygun duman ve durdurucu bölmeler ve cihazlarla donatılmalıdır.

5. Merdiven boşlukları kaçış için kullanılacağından, özel yangın korumalı kompartman olarak dizayn edilmeli ve yangın sırasında dumanla dolmayacak şekilde otomatik harekete geçen cebri havalandırma ile pozitif basınç altında tutulmalıdır.

6. Yüksek binalarda, binlerce kazedenin bir merdiven boşluğundan boşaltılması uzun zaman alacağından yatay hareket de daima düşünülmalıdır. Bundan ötürü her kat, otomatik kapanan duman ve yangın kapıları ile irtibatlı ve yangına karşı dayanıklı en az iki kompartmana ayrılmalı her kompartman kendisine ait, yer seviyesine kaçış imkanına sahip olmalıdır.

7. Her kat en az iki kaçış imkanı sağlayacak ve bu imkanlar mümkün olduğu kadar birbirlerinden farklı yönlerde olacak her noktadan uzaklıkları 30 metreyi geçmeyecektir. (sprinklerli sistemlerde bu mesafe 45 metreye çıkabiliyor.)

Neticede yukarıdaki talepler, yüksek binalarda yangının ilk gözönüne alınacak etkenlerin başında gelecek şekilde dizayn ve inşa edilmeleri gerektiğini ortaya koymaktadır. Böyle

bir yaklaşım gerekliliğine delil olarak bazı ülkelerde meydana gelen büyük felaketlerde kazanılan deneyimleri ve alınan önlemleri gösterebiliriz.

Dizayn sürecinde, ileriye dönük alınacak önlemler, yangın ikaz ve kontrolü için otomatik yangın alarm ve söndürme sistemlerini (Aktif önlemler) de gerekli kılabilir. Bu sistemler daha önceki listede istenenler üzerine de etkili olabilirler.

ALARM VE SPRİNKLER SİSTEMLERİ:

Otomatik alarm sistemi, kullanılan dedektörlerin duyarlılığına bağlı olarak bir katta oluşacak yangını alarm sistemi aracılığı ile tüm binaya duyuracaktır. Otomatik sprinkler sistemi ise sadece alarm vermez, doğrudan söndürme yaparak yangının yayılma hızını durdurduğu gibi, ısı üretimini de sınırlayıp meydana gelen gazları da soğutur.

Sprinklerin çalışması halinde doğrudan doğruya duman hacminin azaltılması gerçekleşmeyebilir. Fakat sıcak gazların ısısının azaltılması gazın akıcılığını azaltır ve böylece dumanın, binanın diğer kısımlarına sızarak yerleşmesine mani olur veya geciktirir.

Yüksek Binalarda Sprinkler Sisteminden Beklenen Performans;

Sprinkler sistemi fonksiyonlarını aşağıdaki üç ana grupta toplayabiliriz.

1. Yangının çıktığı yerde özellikle yangının başladığı oda veya mahalde ani olarak ve sıcaklığın yükselmesi başlamadan söndürülmesi.

2. Bina dahilinde, yangın çıkan yerin bildirim ile kesin yangın alarmı vermesi.

3. Şehir itfaiyesi veya varsa özel itfaiyeye otomatik olarak haber vermesi.

Yüksek binalardaki sprinkler ve

hidrant sistemleri özel dizayn kriterleri gerektirir.

Bu konuda NFPA-13 ve 14 çok yararlı bir kaynaktır.

Dünya şehirleri içinde, gökdelen bina konsantrasyonu en fazla olan New York bölgesinde, eyalet standartlarına göre tesis edilmiş sprinkler sistemi bulunan gökdelenlerde çıkan yangınlarda bu sistemlerin çok başarılı olduğu görülmüştür.

Şöyleki, üçbuçuk yılı aşkın bir zaman dilimi içerisinde, 30 metre yüksekliğindeki sprinkler tesisatı ile donatılmış 661 binada çıkan yangın ve söndürülmesi olayları incelenmiştir.

Bu binalardan 150'si ofis, diğerleri fabrikalar, mağazalar, depolar, oteller ve apartman binalarıdır.

Bunlardan 654'ünde NFPA-13'e göre tesis edilmiş otomatik sprinkler sistemlerinin başarıyla yangınları büyümeden söndürdüğü görülmüştür.

Bunlardan yine 625'inde sadece dört veya daha az sprinkler çalışmıştır.

661 yüksek binada, 654'ünün başarıyla söndürülmesi, sprinkler sistemlerinin % 98.9 gibi tatminkar bir performans verdiği gözlenmektedir. Ve % 70 yangınlar sadece bir sprinkler çalışmasıyla söndürülmüştür. Yalnızca 7 olayda sprinkler sistemi yangın söndürememiştir. Bunlardan 5'inde sistemler kapalı unutulmuşlar, birinde çok tehlikeli işler yapılmakta, diğerinde ise sistemin kısmen devre dışı olduğu saptanmıştır.

10'dan az sprinkler çalışarak söndürülen yangınlar arasında, spreyle boyayan imalathaneler, pastahaneler, börekçiler ve ekmekçiler, süper marketler, kuyumcular, doldurulmuş oyuncak imalatçıları, departman storlar, cam eşya imalathaneleri, ayakkabı imalatçıları, otel odaları ve ofis binaları bulunmaktadır.

Tablo 1'de çalışan sprinkler sayısı ile söndürülen yangın sayısı verilmektedir.

Çalışan Sprinkler Sayısı	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	17
Yangın Sayısı	461	108	36	20	7	6	3	1	1	2	2	4	1	1	1
Yüzdeler = % 70	% 17	% 5	% 13												
Toplam Söndürülen Yangın															654

10 veya daha fazla sprinklerin çalıştığı 11 yangında aşağıdaki tablo tesbit edilmiştir.

Artık ve kağıt, karton balyaları deposu	: 2 yangın
Kundakçılar tarafından parlayıcı maddeler kullanılarak çıkarılan yangınlar	: 2 yangın
Uzun imalat bantlarıyla donatılmış biçki, dikiş ve konfeksiyon fabrikaları	: 6 yangın
Otel deposu	: 1 yangın

Tablo 2'de çeşitli katlarda çıkan yangın sayıları gösterilmektedir.

Kat	: Bodrum	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Yangın	: 150	112	32	27	23	27	20	28	30	31	22	40	27	6	17	13	9	13
Kat	: 18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	29	31	33	34				
Yangın	: 3	3	6	1	3	3	2	1	1	7	1	1	1	1				

Toplam Yangın: 661

Yukarıdaki verilen bilgilerde de görüleceği gibi otomatik sprinkler tesisatı, yangını başladığı ilk anlarda söndürmektedir. Bunun da yangının büyüüp yayılmasını önlemek açısından çok önemli olduğu açıktır.

Pratikte en çok kullanılan sprinkler patlama sıcaklıklarına baktığımızda bunu daha iyi görebiliriz.

Aşağıda en çok kullanılan sprinklerin standart patlama sıcaklıklar ve renkleri verilmektedir. Bunlar, muhtemel en yüksek ortam sıcaklığına 30 santigrad derece ilave edilerek seçilirler.

57 santigrad derece orange
68 santigrad derece kırmızı
79 santigrad derece sarı
93 santigrad derece yeşil
141 santigrad derece mavi

Yukarıdaki sprinklerler, genellikle 100 santigrad derecenin altında olanlar kullanılır.

Gökdelen binalarda, sprinkler sistemlerinin zorunlu tutulduğu bazı standartlarda, hangi binanın gökdelen kabul edilebileceği de yine bu kodlarda belirlenmiştir. Ülkemizde henüz hiçbir yönetmeliğin olmadığı bu alanda diğer ülkelerdeki uygulamalar aşağıdaki gibidir.

Avustralya	: 25 m.
Batı Almanya	: 22 m.
Belçika	: 25-50 m.
	Kullanıma göre değişiktir.)
Fransa	: 50 m
Japonya	: 30 m.
Hollanda	: 13 m.
Yeni Zelanda	: 24 m.
Güney Afrika	: 27 m.
İsveç	: 22 m.
Britanya	: 18.2 m. İskoçya, İngiltere, Galler
	: 24.4 m (Apt.daire)
	: 30.5 m. GLC (Greater London Council)
U.S.A.	: 23 m. UBC (Uniform Building Code) 30 m. New York

Gökdelenlerin otomatik sprinkler sistemleri ile donatılmaları, bazı ülkelerde zorunlu kılınmakla birlikte bazılarında çeşitli alternatif düzenlemeler getirilmiştir.

Bu konuda bilinen yaptırımlar içerisinde en radikal olanı Amerika'da Massachusetts Eyaleti tarafından 1974'te "High-Rise Sprinkler Bill" ile getirilmiş ve buna göre 21 m. (70 ft.)'in üzerindeki bütün binalarda otomatik sprinkler tesisatı istenmiştir. (Sıfır kotu, itfaiye araçlarının gi-

rebileceği en düşük kot olarak alınır.

Ülkemizde ise, bir yangın halinde gökdelen binalarda dışta müdahale yukarıda bahsi geçen ülkelere kıyasla, eldeki imkanlar nedeniyle daha sınırlı olduğundan, mimar ve mühendislerimizce bu binaların yangına karşı pasif ve aktif korunma açısından kendi kendine yeterli olacak şekilde projelendirilmeleri ve inşae edilmeleri gerektiğine inanıyoruz.

Kaynak: muhtelif NFPA ve SFPE yayınları
NFPA: National Fire Protection Association
SFPE: Society of Fire Protection Engineers

İzmir Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği İFOD

İFOD üyesi Tayfun KOCAMAN'ın "Demiryolu ve İnsan" adlı fotoğraf yarışmasında 3. olan yapıtı.

Söyleşi: Ozcan DUHMAZ

Kültür-Sanat sayfamızda İzmir'deki kültür-sanat kurumlarını tanıtmayı sürdürüyoruz.

Son dönemde fotoğraf sanatına olan ilginin gittikçe arttığı gözleniyor. Bu ilginin oluşmasında giderek yaygınlaşan fotoğraf sergilerinin ve diğer fotoğraf etkinliklerinin yeri kuşkusuz çok büyük.

Fotoğraf sanatının kitlelere ulaşmasında ve toplumun ilgisini çekmede en büyük pay ise yıllardır bütün zorluklara karşın ayakta duran ve etkinliklerini sürdüren fotoğraf derneklerinin olsa gerek.

Fotoğraf sanatına gönül vermiş kişilerin, gönüllü katılım ve katkıları-

la yaşayan bu derneklerden biriside İzmir'de ve etkinliklerini 3 yıldır sürdürüyor.

Genelde Türkiye'deki fotoğraf olgusu, amatör fotoğraf dernekleri ve İFOD hakkında bilgiler almak üzere İzmir Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği (İFOD) yönetim kurulu başkanı Yalçın ÇİDAMLI ile görüştük.

BÜLTEN: Sayın Çıdamlı, İFOD ve Türkiye'deki fotoğraf dernekleri hakkında bize kısaca bilgi verir misiniz?

ÇİDAMLI: İFOD, 1986 yılı aralık ayında, İzmir'de değişik gruplar olarak çalışmakta olan amatör fotoğrafçıların biraraya gelmesiyle kuruldu. Amacı; ülke çapında ki diğer 12 der-

nekte olduğu gibi, fotoğraf ve sinema amatörlerini biraraya getirmek, birarada oluşun avantajlarını yaşamak, toplumsal bir dinamik olarak kabul edilen sanatı sevdirmek ve yaygınlaştırmak, ilgi konularımızdaki üretken insanları ortaya çıkarmak ve nitelikli yapıtlar ortaya koymaktır.

Yukarıdaki amaçlar doğrultusunda çalışmaya çaba gösteren ve federasyonlaşma için uğraş veren 13 dernek bulunmaktadır.

AFAD (Adana), ANFAD (Antalya), AFSAD (Ankara), BUFSAD (Bursa), İFAD (Mersin), İFOD (İzmir), İFSAK (İstanbul), FOTOGEN (İstanbul), KASK (Kocaeli), SAMFAD (Sam-

sun), FOTO-FORUM (Trabzon), EFOT (Edirne), GAFSAD (Gaziantep).

BÜLTEN: İFOD'un çalışmaları ve gerçekleştirdiği etkinlikler hakkında da bilgi verir misiniz?

ÇIDAMLI: İFOD önce kendi içinde kurumlaşma çabasını gösteriyor. Çünkü sağlıklı çalışmalar yapmak ve insanların üretkenliğini sağlamak için belli bir alt yapının oluşması gerekiyor. Bunun bir yanda bürokratik-pratik bir yanı var, diğer yanda ise programlı etkinliklerin yaşama geçirilmesi yanı...

Bu bağlamda; her perşembe günü akşamı belirlenmiş bir konuda etkinliklerimiz sürüyor. Bunlar; sanatsal konuların incelenmesi, fotoğrafların yorumlanması, üyelerce üretilen yapıtların eleştirisinin yapılması, konukların yapıtlarının gösterimi ve söyleşiler düzenlenmesi gibi çalışmalar.

Diğer yandan da temel fotoğrafçılık kurslarının açılmasıyla derneğe yeni insan kazanımı ve parasal kazanç sağlanıyor. Karanlık oda çalışmalarlarıyla üyeler yapıtlarını üretebiliyorlar. Her ay planlanmış bir yere foto-gezi düzenleniyor.

Tüm bunlar üretime yönelik çalışmalar. Birde dernek üyelik kartı ve bunun sağladığı yararlar var. Anlaşmalı firmalardan indirimli alışveriş-dernekten ucuz geçiş sağlama ve kitaplığımızdan yararlanma söz konusu.

Dışarıya yönelik çalışmalar olarak, Temel Fotoğrafçılık Kursumuzun yanısıra, saydam gösterilerimiz ve sergi etkinliklerimiz var. Çevre yörelerin hemen hemen hepsinde her yıl sergi açıyoruz. Birde resmi ve özel kurumların fotoğraf ile ilgili çalışmalarında danışmanlık yapıyoruz. Yarışma organizasyonu işleri gibi..

BÜLTEN: Ülkemizdeki amatör fotoğrafçılığın ve fotoğraf derneklerinin sorunları nelerdir?

ÇIDAMLI: Ülkemizde sözünü ettiğimiz 13 fotoğraf ve sinema amatörleri dernekleri ile bazı kurum ve kuruluşların fotoğraf kolları etkinlik göstermektedir. Bu kurumların birinci sorunu maddi sıkıntıdır. Çünkü üye ödentileri ve kurs gelirleriyle ayakta durmaktadırlar.

Başka önemli bir sorunda derneğe katılım ve katılanların da çalışmalara katılımı zayıftır. Bunun kuşku-

suz ülkemizde yaşanan "Yaşam Savaşı"yla ilişkisi vardır. Ancak biz; sanatla uğraşan insanların bazı şeylerin farkında olan ve böylece duyarlılığı gelişmiş insanlar olması nedeniyle, kişisel çabalarının zayıf kaldığını söyleyebiliyoruz. Doğal ki bunu etkileyen önemli bir nedende derneklerin çoğunun 5 yaşın altında olması ve henüz kurumlaşmasını tamamlayamamış olmasıdır.

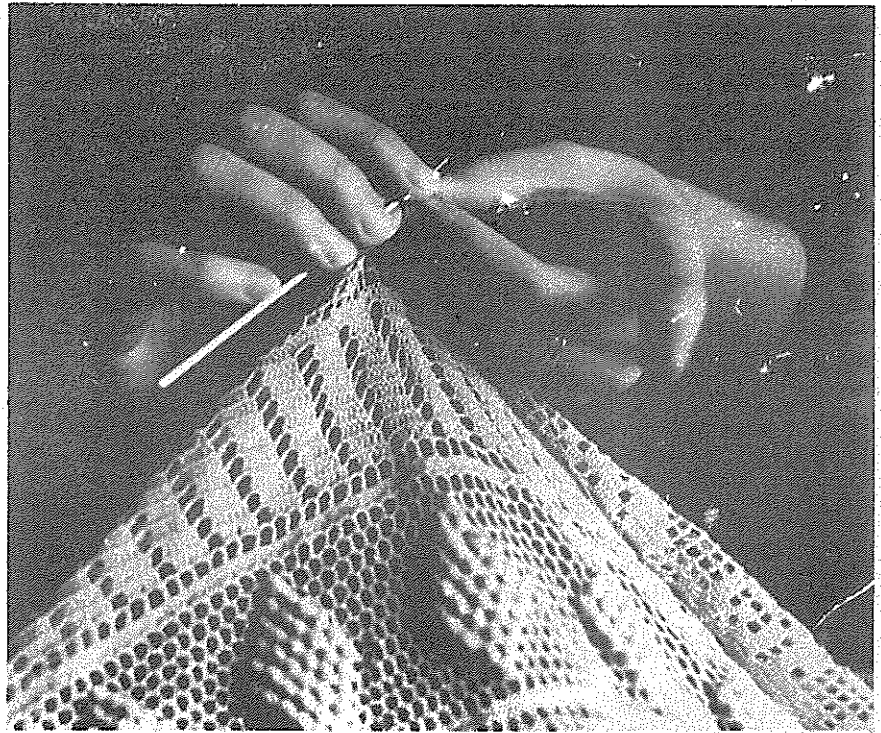
Fotoğraf alanında dünyada önemli bir yere sahibiz. Son FIAP (Fotoğraf Sanatı Uluslararası Federasyonu) bienalinde 2.lık ve 3.lük almamız bunun kanıtıdır. Buna karşın ülkemizde fotoğraf dernekleri, kamu yararına çalışan kurumlardan sayılmadıkları için federasyonlaşmamaktadırlar. Bir başka sorun yayınların azlığıdır. Zaman zaman çıkan dergiler ise yaşayamamaktadır. Şu anda yalnızca Fotoğraf Sanatı dergisi yayınlanmaktadır. Kaynak kitaplar ise çok azdır. Yabancı yayınlarda sınırlı ve pahalıdır. Fotoğraf ve sinema araç-gereçlerinin tümüyle yurt dışı kaynaklı olması ise başlı başına bir sorundur. Döviz kurundan daha hızlı fiyat artışına karşın aradığınızı yine bulamayabilirsiniz.

Son olarak; Fotoğrafın bir sanat olarak henüz yaygınlaşmadığı ülkemizde, yarışmalardan-fotoğrafın yayınlarda kullanılmasına değin bir çok alanda bir dizi ilkesizliğin yarattığı sorunlar yaşanmaktadır. Ancak fotoğraf ve sinema derneklerinin ortak çabalarıyla bazı kurallar oturmaya başlamıştır. Resmi ve özel kuruluşların yarışmalarında bu kurallar uygulanmaya başlamıştır.

BÜLTEN: Amatör fotoğrafçılığa başlamak isteyenlere ne gibi önerilerde bulunabilirsiniz?

ÇIDAMLI: Amatör çalışmalara yönelen kişilere en başta söylenecek söz: "Amerikayı yeniden keşfetmeleridir". Derneklerimiz bilgi birikiminin olduğu potlardır. Burarda amatörler kendi alt yapılarını sağlıklı bir biçimde kurma olanağını bulurlar, kendi çizgilerini çizerler. Bunun dışında, fotoğraf ve sinemanın sürekli çalışma isteyen uğraşlar olduğunu belirtmek gerekiyor. Amatörler bir yandan sürekli pratik yapmalı bir yandan da kendi çizgilerini oluşturmak için diğer sanat dallarıyla ilişkide olmalı bilimsel gelişmeleri izlemelidirler.

BÜLTEN: Teşekkürler, sayın Çidamli...

İFOD Ekim ayı "Ayın Fotoğrafları" seçiminden, Kemal VAROL'un fotoğrafı

Asgari Ücret Üzerine

Yasemin GÜNEŞ

Yeni asgari ücret Temmuz ayı içinde 1 Ağustos 1989'dan itibaren geçerli olmak üzere brüt 225.000.-TL. olarak belirlendi. Bu asgari ücretten % 25 gelir vergisi, % 14 SSK primi, % 4 zorunlu tasarruf % 0,4 damga vergisi olarak toplam % 43,4'ü kesilince ele geçen net 127.350.- TL. olacak.

Asgari Ücretin Belirlenmesinde Bilimsel Yaklaşım Yok.

Asgari ücret Türkiye'de en çok konuşulan tartışılan konulardan birisi. Fakat bunun tersine üzerinde en az bilimsel çalışma yapılan konu yine asgari ücret. Öyle ki bilimsel çalışma yapan kişilerce yapılan çalışmalarda belirlenen asgari ücretler bile gerçekçi yaklaşımla belirlenecek asgari ücretten çok aşağılarda kalıyor. (Bu konuda gerçekçi istemle hareket eden çalışma, 1988 yılında yapılan İşçi Sağlığı Derneği'nin çalışmasıdır.

Türkiye'de asgari ücret, Asgari Ücret Tesbit Komisyonu'nca belirlenmektedir. Asgari Ücret Tesbit Komisyonu mali sermayenin istemlerini yerine getirmektir, çünkü; bu komisyonun çoğunluğu işveren temsilcileri ile kerideside mali sermayenin denetiminde bir işveren olan devletin temsilcilerinden oluşmaktadır. Bundan dolayı bu komisyondan mali sermayenin istemleri doğrultusunda, düşük asgari ücret çıkıyor. Bunun tersi olması da düşünülemez.

Asgari Ücretin Belirlenmesinde Ne Temel Alınmalıdır.

Asgari ücret bilimsel olarak gerçekçi bir yaklaşımla niteliksiz işgücünün değerini temsil edecek şekilde belirlenmelidir. Bugün belirlenen asgari ücretler niteliksiz işgücünün karşılığı olmaktan çok uzakta, bir sefalet ücreti olmaktadır. Gerçekte ise asgari ücret ülkenin ekonomik ve toplumsal gelişmesini yansıtmalıdır.

Eğer biz bir istemin uygulanabilirliğinden onun genel olarak toplumsal gelişmenin çıkarlarına değilde ekonomik ve siyasal koşulların o günkü durumuna uygunluğunu anlıyorsak bu tamamen yanlış bir ölçüttür.

"Toplumsal gelişme son çözümlemede üretim güçlerinin gelişmesi demektir. Üretim güçlerinin gelişme düzeyinin ana ölçütü üretim araçlarıdır. Ana üretim gücü ise emektir. Emek olmadan üretim araçları ne üretebilir, ne de kullanılabilir." Asgari ücretin değerinin belirlenmesinde ana ölçüt, üretim güçlerinin gelişmesidir. Bu demektir ki, ana ölçütümüz üretim güçlerinin genel gelişme düzeyinin nesnel olarak sağlayabileceği tüm olanaklardan işçilerin, emeğiyle geçinenlerin yararlanmasıdır. Bu gerçekçi istemdir.

Asgari ücretin tesbitine gerçekçi istemle yaklaşmak gerekir. Genel olarak gerçekçi istem, toplumsal gelişmenin çıkarlarına uygun, üretim güçlerinin genel gelişme düzeyinin nesnel olarak sağlayabileceği tüm olanaklardan işçilerin yararlanmasıdır istemektir.

Buna ülkenin ekonomik ve siyasal koşullarının uygun olmadığı düşüncesi ile karşı çıkanlar olmaktadır.

"Eğer biz bir istemin uygulanabilirliğinden onun genel olarak toplumsal gelişmenin çıkarlarına değilde ekonomik ve siyasal koşulların o günkü durumuna uygunluğunu anlıyorsak bu tamamen yanlış bir ölçüttür."

Asgari Ücret İşgücünün Karşılığı Olmalıdır.

Asgari ücret işgücünün karşılığı olmalıdır. İşgücü, insanın üretim yaparken harcadığı kafasal ve fiziksel enerjidir. Yaşadığımız toplumda işgücü alınıp satılan maldır. İşgücünün değeri bir işçinin ailesiyle birlikte fiziksel iş eğitimi ve tarihsel olarak belirlenmiş toplumsal kültürel gereksinimlerinin karşılığıdır. Onların değeri ise üretim güçlerinin genel gelişme düzeyini yansıtarak ortaya çıkar. Bu nedenle işgücünün değeri üretim güçlerinin genel gelişme düzeyinin nesnel olarak sağlayabileceği bir olanaktır. Bu her dönemde böyledir ve bu olması gereken asgari ücretin en alt sınırıdır. Eğer asgari ücret bundan daha alt düzeyde belirleniyorsa ana üretim gücü, emek zarar görüyor demektir. Bu da toplumsal gelişmeye terstir.

Türkiye'de bugün olması gereken asgari ücret ile gerçekleşen asgari ücret arasında az bir miktar değil bir uçurum bulunmaktadır. Ana üretim gücü olan emek öldürülmektedir, üretim araçlarından gereği gibi yararlanılmamaktadır.

Yaşadığımız toplumda, ücret teorik olarak işgücünün değerinin fiziksel sınırının altına düşmemelidir. İşgücü üretim açısından makina gibi gerekli bir mal olduğu için bu böyledir. Nasıl ki makinanın amortismanı varsa işgücünün de fiziksel olarak ayakta durabilmesi gerekir. Türkiye'de hem tekel fiyatları nedeniyle ücretin yüksek olması gerekiyor, hem de tekelcilerin karının daha yüksek olması için ücret, değişik

yollarla işgücünün değeri fiziksel olarak enalt sınırının da altına itilmektedir. Türkiye'de bugün olması gereken asgari ücret ile gerçekleşen asgari ücret arasında az bir miktar değil bir uçurum bulunmaktadır. Ana üretim gücü olan emek öldürülmektedir, üretim araçlarından gereği gibi yararlanılmamaktadır.

Bu durum toplumsal gelişmeye ters düşmekte, toplumsal gelişmenin önünü tıkamaktadır.

Asgari Ücret Ve İstemler:

Mali-Sermaye kendi kârı için ekonomiyi çarpıtmıştır. Çarpık temel bunalımı yükselttikçe ayakta durabilmek için ücretler daha da aşağıya itilmektedir. Türkiye'de çarpık kapitalizmin yükü işçilere taşıtılmakta, bunalımın faturası işçilere çıkartılmaktadır. İşçilerin verilmesi gereken hakkı verilmelidir. Nitelsiz işgücünün değeri bir işçinin ailesiyle birlikte hem fiziksel, hem toplumsal kültürel gereksinimlerini karşılayacak ücrettir. Başka bir söyleşiyle olması gereken en büyük ücret budur. İşçi, köylü, memur, teknik eleman, mimar, mühendislerin bir kısmına, herkese, yaşamak için ev kirasını ve zorunlu giderleri karşılayacak asgari ücret verilmeli ve bu asgari ücret net 1.000.000 TL. olmalıdır.

Nitelsiz işgücünün değeri, tüm işçilerin en düşük hakkıdır. Fabrikaya göre değişmez. Çalışan işçilerin nitelik, kıdem durumu fabrikadan fabrikaya değişebilir, ama nitelsiz işgücünün değeri değişmez. Bu nedenle asgari ücret taban ücret olarak belirlenmeli ve diğer işyerlerine aktarılırken fabrika koşullarıyla kıdem durumları gözönüne alınarak aktarılmalıdır.

Türkiye enflasyonun yüksek olduğu bir ülkedir. Ücretlerin belirlenmesinden bir süre sonra ücretler erimekte ve bir anlam taşımamaktadır. Bir yıllık ve daha uzun süreli olarak belirlenen ücretlerin bir anlamı olmamaktadır. Bu nedenle asgari ücret 3 ayda bir fiyat artışlarına göre yeniden ayarlanmalıdır. Tüm kesintiler çıkarılıp net olarak belirlenmelidir.

Sonuç:

Türkiye'de mali-sermaye ürettiği mallara uluslararası pazarda yer

Sendikaların zorlu savaşmaları sonucunda almış olduğu ücretler bile asgari ücretin çok üzerine çıkamamaktadır.

sağlayabilmek, uluslararasılaşabilmek için işçilerden özveri istemekte, gerçek anlamda ücretleri sürekli olarak düşürmektedir. Düşük asgari ücret ülke genelinde bütün ücretleri geri çekici bir etki yapmaktadır. Sendikaların zorlu savaşmaları sonucunda almış olduğu ücretler bile asgari ücretin çok üzerine çıkamamaktadır. Hemen hemen hiçbir işkolunda olması gereken asgari ücret düzeyinin üzerinde ücret alan işçi yoktur. Bu da mali-sermayenin asgari ücreti düşük tutarak, genelde ücretleri düşürme eğiliminde olduğunu ortaya koymaktadır.

Asgari ücrete gerçekçi istemle yaklaşılmalıdır. Nitelsiz iş gücünün değeri, yani olması gereken asgari ücret, ayda net 1.000.000 TL. olmalı ve bütün ücret belirlenmelerinde taban alınmalıdır. Bu ortak tabana nitelikli emeğin ve çocuk sayısının farkları eklenerek net ücret istemleri bulunmalıdır.

Yukarıda verilen asgari ücreti belirlerlerken, 4 kişilik bir ailenin besin gideri esas alınmıştır.

Çünkü işçi tek başına değildir. Ailesiyle birlikte yaşamaktadır. Türkiye'de 4 kişilik bir ailenin mutfak gideri tabloda da görüleceği gibi Ağustos 1989 fiyatlarıyla 410.445 TL'dir. Bu miktarı, asgari ücretin belirlenmesinde temel alınan rakamlara uygularsak (% 44 mutfak harcamaları % 56 mutfak dışı harcamalar) ulaştığımız rakam 932.829 TL. olacaktır. Aylık enflasyonun ülkemize % 6 dolaylarında seyrettiği de dikkate alınırsa, toplumsal gelişmenin gerektirdiği ölçüde yaşayabilmek için, olması gereken asgari ücret 1.000.000 TL. olmalıdır.

AĞUSTOS 1989 AYI İÇİN 4 KİŞİLİK AİLENİN MUTFAK GİDERLERİ

Ürünün Adı	Aylık Miktarı	Fiyatı	Tutarı
Peynir	4 Kg	8670	34.630
Zeytin	1.5 Kg.	9330	14.00
Şeker	6 Kg	2000	5.700
Çay	0,8 Kg	5600	4.480
Et	15 Kg	8000	120.000
Ekmek	72 Adet	350	25.200
Süt	15 Lt	900	15.930
Yumurta	90 adet	177	15.930
Yoğurt	15 Kg	2100	31.500
Un	3 Kg	1170	3.510
Makarna	2 Kg	1370	2.740
Pirinç	4 Kg	3000	12.000
Bakliyat	4,5 Kg	2075	9.340
Patates	8 Kg	635	3.810
Soğan	6 Kg	635	5.080
Sebze	30 Kg	1145	34.350
Meyve	30 Kg	1315	40.500
Margarin	2 Kg	3000	6.000
Ayçiçek Yağı	1 Kg	2585	2585
Zeytinyağı	1 Kg	4570	4.570
Tereyağı	0.5 Kg	10835	5420
Tüpgaz (12 kg)	1 Adet	9520	9520
Toplam			410.445

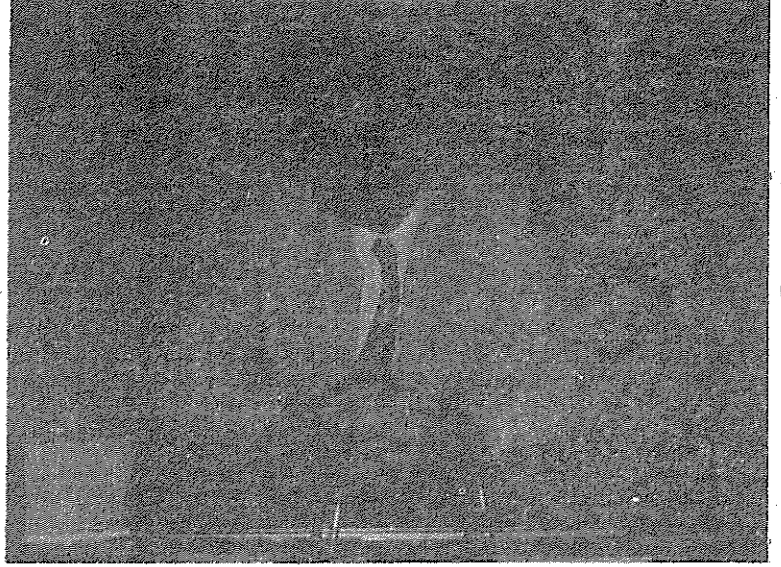
Bu Tablo 1 Ekim tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nden alınmıştır.

TMMOB'ye Bağlı Oda Üyesi Belediye Başkanları Denizli Belediye Başkanı Ali MARIM

Söyleşi: Hamza ÖZ

TMMOB'ye bağlı Oda Üyesi Belediye Başkanlarıyla yaptığımız dizi söyleşilerimizi sürdürüyoruz.

Bu sayımızda, Denizli Belediye Başkanı İnşaat Mühendisi Ali MARIM'la yaptığımız söyleşiyi yayınlıyoruz.

Teknik elemanların yönetime gelmiş olması hem şehircilik, hem altyapı hizmetleri hem de uzun vadeli programların sağlıklı yürütülmesi açısından önem taşıyor. Bunu halkımızda gördü sanıyorum.

ALİ MARIM KİMDİR?

1947 yılında Denizli'nin Tavas ilçesi Solmaz köyünde doğdu. İlkokulu köyünde bitirdikten sonra, 1966 yılında Denizli Endüstri Meslek Lisesinden mezun oldu. 1972 yılında İstanbul Devlet Mühendislik ve Mimarlık Yüksek Okulunu bitirerek, İnşaat Mühendisi oldu.

1973-1978 yılları arasında Denizli Belediyesinde, Fen İşleri Müdürü olarak çalışan Marım, 1979-1987 yılları arasında İnşaat Mühendisleri Odası Denizli Temsilciliği yönetiminde görev aldı. Denizli Belediyesi Spor Kulübü Başkanlığı da bir dönem yürüten Marım, SHP yönetim kurulu il sekreterliği ve Başkanlığı görevlerinde de bulundu.

26 Mart 1989'da yapılan yerel seçimlerde Denizli Belediye Başkanı oldu.

DENİZLİ BELEDİYE BAŞKANI; ALİ MARIM

BÜLTEN: TMMOB'ye bağlı oda üyesi bir belediye başkanı olarak, son yerel seçimlerde Mühendislerin belediye yönetimlerinde yaygın gö-

rev almış olmasını neye bağlıyorsunuz?

A.MARIM: Bir kentin yönetiminde, ilgili sorunların çözümünde teknik bir ağırlık varsa, teknik elemanların yönetimlerde bulunması toplum açısından büyük önem taşımaktadır. Sorunların çözümünde ortaklaşa davranmak düşüncesiyle teknik elemanlarda arkadaşlarını destekledi.

Tabii şehircilik planla anılıyor. Şehir deyince, Belediye deyince hemen imar planı akla geliyor. İmar planını uygulayan belediyeler bunu, teknik elemanlarla birlikte uyguluyor. Kamu kurumu mühendislerinden ve serbest çalışan mühendislerden bu konuda yararlanıyorlar.

Meslekten gelen bir başkan, iç içe olduğu teknik konularla ilgili sorunları çözmek konusunda yetkililerle daha kolay anlaşabilir. Kentimizde 300'e yakın mühendis, 150'ye yakın Mimar bulunuyor. Teknik elemanlarla birlikte bu sayı 600'e ulaşıyor. Bu arkadaşlar açısından da, belediye başkanının teknik eleman olması bir avantajdır.

Dolayısıyla teknik elemanların yönetime gelmiş olması hem şehirci-

lik, hem altyapı hizmetleri hem de uzun vadeli programların sağlıklı yürütülmesi açısından önem taşıyor. Bunu halkımızda gördü sanıyorum.

İnsanımızın meskeni içinde sağlıklı çevre düzeni ile birlikte daha insanca yaşayabilmesi konusunda ekonomik bir yol oluşturmaya çalıştık. Şu anda bu uygulamayı yaşama geçirmiş bulunuyoruz.

BÜLTEN: Meslek odaları ve yerel yönetimlerin ilişkisi ne olmalıdır? Bakanlığın yayımladığı ve geri aldığı kararname konusunda ne düşünüyorsunuz?

A.MARIM: Belediyeler demokrasinin beşiği olarak halkla içiçe olan kurumlardır. Halkın günlük sorunlarını çözme çabası veriyorlar. Halk seçmiş olduğu yönetimin çalışmasını günlük ve uzun vadeli beklentilerine daha iyi yanıt vermesini bekliyor.

Belediyelerin bu çalışmaları ve yükümlülükleri yerine getirmekten başka demokratik kuruluşlarla da ilişki de olması gerektiğine inanıyorum.

Ben daha önce IMO yönetiminde de bulundum. Odaların gerek kendi elemanları gerekse toplum açısından çok önemli işlevleri var. Belediyelerin çalışmalarında da odaların ciddi yardımları olacaktır. Çünkü odalar bir teknik eleman ordusu barındırıyor. Bu güçten belediyeler mutlaka yararlanmalıdır.

Bugün Denizli'mizin büyüklüğünden kaynaklanan çok ciddi planlama ve yatırım sorunları var. Biz bu konularda odaların teknik beyinlerinden faydalanacağız. Bu nedenle belediyelerle odaların güçbirliği yapılması gereklidir.

Biz seçimlerden sonra ilk iş olarak tüm projelerde oda onayının aranması ve inşaatlarda teknik denetimlerin yapılması konusunda görüşerek kararı meclislerden geçirdik. Vize uygulaması ve yapı denetimini protokol ile bağladık.

Böylelikle insanımızın meskeni

inde sağlıklı çevre düzeni ile birlikte daha insanca yaşayabilmesi konusunda ekonomik bir yol oluşturmaya çalıştık. Şu anda bu uygulamayı yaşama geçirmiş bulunuyoruz.

Bakanlığın odalar ve belediyeler arasındaki ilişkileri engellemeye yönelik genelgesine gelince; sanırım bakanlık bunu düşünmeden yaptı. Çünkü demokrasiyi yerleştireceksek bunun demokratik kuruluşlar ve toplumun diğer örgütlü güçleriyle beraber başaracağız. Çok açık, belediyelerin eldeki teknik eleman gücüyle mevcut iş potansiyeline yetişmesi mümkün değil; demekki odalardan bu konuda yardım almak zorundayız. Zaten daha sonra belediye başkanlarının ve odaların müracaatlarıyla geri alındı.

Biz teknik elemanlar olarak ülkemizin geleceğinin kurulmasında görev alıyoruz. Dileğim bundan sonra bu konuda gözardı edilmeden kararların alınmasıdır. Her zaman odaların yanındayız. Ve odalarla işbirliği yapmaya hazırız.

Denizli halkı için, çevremiz için, insanımız için yapacağımız her türlü çalışmada odalardan destek alacağız.

BÜLTEN: Demokratikleşme sürecinde Yerel Yönetimlerin işlevi nedir? Kısaca belediyeçilik anlayışından söz eder misiniz?

A.MARIM: Ülkemizde tam bir demokrasiden söz edemiyoruz. Bu anlamda demokrasiyi kurmak, yerleştirmek için yerel yönetimlere büyük görevler düşüyor.

Halk kendi seçtiği yerel yöneticiler ve yerel yönetimlerle ne kadar bütünleşebilir içiçe geçebilirse (biz bunun olanaklarını yaratmak zorundayız) işte o zaman demokrasi ya da demokratik işleyiş oturmuş oluruz. Bu yalnızca belediyeler için değil muhtarlıklar içinde geçerlidir.

Halk, demokrasiyi uygulama yoluyla içine sindirecek, pekiştirecektir. Sözle, lafta demokrasi kazandırmak mümkün değil. Bizde demokrasi hep süslü laflarla tepsi içinde sunulduğu için bunun değeri bilinmemiş.

Oysa demokrasi uğrunda mücadele ederek, istiklal savaşında olduğu gibi kanımızla canımızla kazansaydık bugün kesintileri olmayan demokrasiye ulaşabilirdik.

Demokrasi olgusunun halk tara-

findan sahiplenebilmesi için belediyelere düşen görev daha fazladır. Demokrasi bir uzlaşma rejimidir. Biz demokrasiye inanmış belediyeler olarak, yaptığımız çalışmalar ve hizmetlerle yönetimimizde demokratik bir tavır izleyerek demokrasinin yerleşmesine pratik katkılarda bulunmalıyız.

Demokrasilerde halktan kopmadan halkla içiçe ve halkın kendi sorunlarına sahip çıkmasını sağlayarak, kendi sorunlarını halkla beraber çözmek temel ilkedir.

Kendi mahallelerinde tüm muhtarların katılımıyla, meclisin ve daire müdürlerinin katılımıyla sorunları tartışıyoruz.

Belediyeyi kapalı bir kutu olmaktan çıkarıp halka açıyoruz. Biz demokrasiyi yerel yönetimlerde halkımızla beraber yoğura yoğura kuracağız, sindireceğiz.

Siyasi iktidar yerel yönetimlere kızıyor ve halkı cezalandırıyor. Halkı cezalandırmak çok yanlıştır. Demokrasilerde halk cezalandırılmaz. Hiçbir ayırım yapmadan halkın bütününe hizmet götürülmelidir.

BÜLTEN: Başka söylemek istediğiniz birşey var mı?

A.MARIM: Şunu söylemek isterim. Biz yerel yönetimlere aday olurken büyük bir sorumluluk altına girdiğimizin bilincindeydik. Ama aynı sorumluluğu ülkemizi yönetenlerde göstermesi gerektiğine inanıyoruz. Siyasi iktidar yerel yönetimlere kızıyor ve halkı cezalandırıyor. Halkı cezalandırmak çok yanlıştır. Demokrasilerde halk cezalandırılmaz. Hiçbir ayırım yapmadan halkın bütününe hizmet götürülmelidir.

Biz hiçbir ayırım yapmadan tüm Denizli halkının belediye başkanı olarak hizmet vermeye çalışıyoruz. Demokrasi ve insanlık bunu gerektirir. Hükümette tüm Türkiye halkının hükümeti olarak ayırsız hizmet vermelidir.

BÜLTEN: Teşekkür ederiz.

**HAYDAR
CEYLAN**

MÜHENDİSLİK SAN.TİC.

**ASANSÖR
MONTAJ * REVİZYON * BAKIM
RUHSAT İŞLERİ**

**KLİMA * GÜNEŞ ENERJİSİ
KAT KALORİFERİ**

**MÜHENDİSLİK * DANIŞMANLIK * TAAHHÜT
VE PROJE**

TÜRK LOYDU EGE BÖLGE SURVEYÖRÜ

Kıbrıs Şehitleri Caddesi Kılıçlar İşhanı
No: 68/401 Alsancak-İZMİR

Tel: 22 47 24-213019
Telex: 52274 alyk-tr

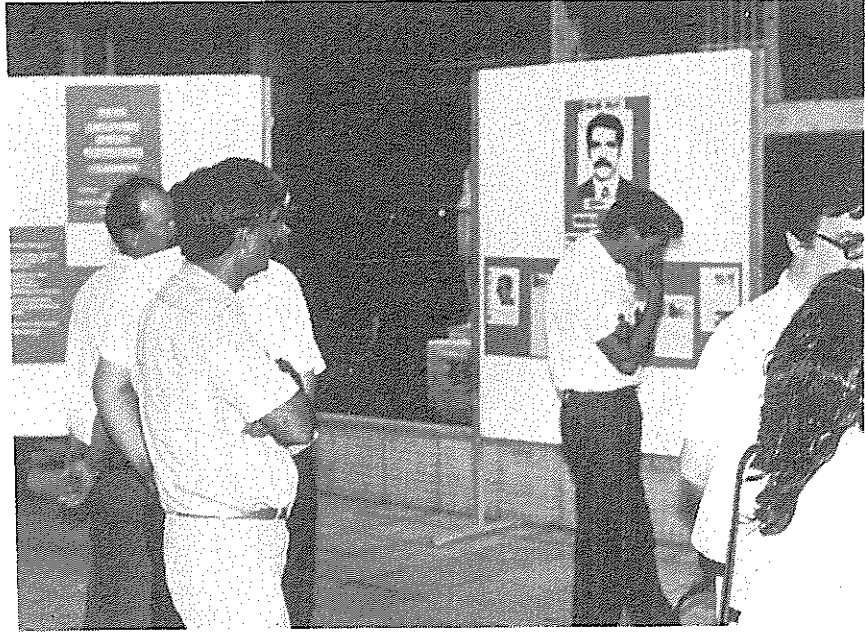
Ülkemizde Trafik Anarşisinin Boyutları

3 Eylül 1987 günü bir trafik kazası sonucu yitirdiğimiz şube başkanımız Haluk SILAY'ın anısına şubemizce "Ülkemizde Trafik Anarşisinin Boyutları" konulu bir sergi düzenlendi.

Geçtiğimiz yılda SILAY'ı yitirişimizin yıldönümünde "Ülkemizde Trafik Anarşisi Önlenebilir mi?" konulu bir panél düzenleyen şubemiz bundan sonra her 3 Eylül'de "Trafik" konulu bir etkinlik düzenleyerek ülkemizdeki trafik karmaşası konusunda kamuoyunun ve yetkililerin dikkatini çekmeye çalışacak, çözüm süresinde yerini alacaktır.

Bu yıl 5 Eylül-9 Eylül tarihleri arasında şube binamızın önünde Ali Çetinkaya Bulvarında düzenlenen açık hava sergisinde; ülkemizdeki trafik anarşisinin boyutları rakamlarla ve diğer ülkelerle karşılaştırılmalı olarak gösterilirken, trafik anarşisinin nedenleri, sonuçları, çözüm yolları ve şubemizin bu konudaki görüşleri bir kez daha anlatıldı.

Üyelerimiz ve halk tarafından il-

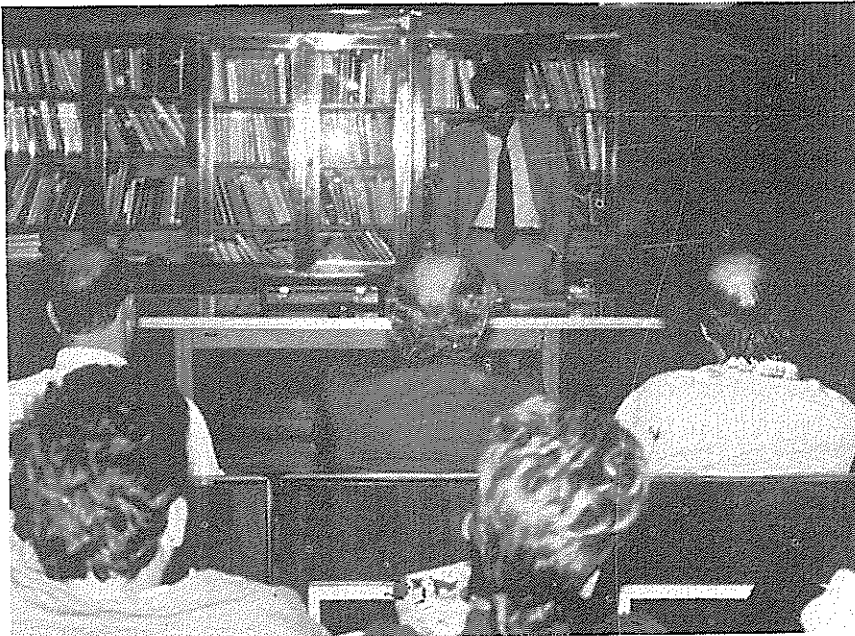

giyle izlenen sergimiz, basında ve TRT yayınlarında işlendi.

Şube Sekreterimiz Fasih KUTLUAY, İzmir radyosunun düzenlediği

canlı yayına katıldı. Sergi konusunda bilgi vererek trafik anarşisinin çözümünü konusunda şubemizin görüşlerini anlattı.

Cumartesi Söyleşileri Sürüyor

Subemizce üyelerimize yönelik olarak başlatılan ve "Cumartesi Söyleşileri" adıyla anılan söyleşiler şubemiz salonunda sürüyor.

Mesleki, kültürel, sosyal ve ekonomik konularda, alanında uzman kişilerin katılımıyla gerçekleşen söyleşiler geçtiğimiz Ekim ayı içinde daha önce yayınlarımızda duyurduğumuz program içinde yapıldı.

Bu bağlamda 14 Ekim 1989 günü Sn. Dr. Sedat ÖZKOL'un katılımıyla "Çağdaş Mühendislikte Bilinç İnanc ve Eylem Birliği" ve 21 Ekim 1989 tarihinde Sn. Aykut GÖKER'in katılımıyla "Bilimsel Teknolojik Gelişmeler ve Gelişmekte olan ülkelerde Teknik Elemanların Sorumluluğu" başlıklı söyleşi toplantıları gerçekleştirildi.

Üyelerimizin yoğun katılımıyla gerçekleşen söyleşi toplantıları sıcağı bir atmosferde geçiyor.

Sürücü Kursu 1000. Sürücü Belgesini verdi

Subemizce kurulan ve 1987 yılı başından beri çalışmalarını sürdüren Dinamik Sürücü Kursu 1000. sürücü adayına sertifikasını verdi.

Ülkemizde yaşanmakta olan trafik karmaşasında, eğitimden ve bireyden kaynaklanan hataları indirgeyerek trafik sorununun çözümüne katkıda bulunmak amacıyla şubemizce kurulan ve toplumun tüm kesimlerine hizmet veren Dinamik Sürücü Kursu'ndan geçtiğimiz günlerde 1000 sürücü adayı sertifikasını almaya hak kazandı.

1000. aday Zeynep MERCAN-GÖZ'e sertifikası dönem arkadaşı yanında katıldığı kokteylde şube başkanımız Hüseyin POLAT tarafından verildi.

Üniversite'de yayın standı

Dokuz Eylül Üniversitesi, Mühendislik Mimarlık Fakültesi Makina Mühendisliği bölümünde Şubemizce yayın standı açıldı.

Ödamız ve Şubemiz yayınlarını

öğrencilere tanıtmak ve aynı zamanda satış yapmak amacıyla 30 Ekim-4 Kasım 1989 tarihleri arasında açılan yayın standı öğrenciler tarafından ilgiyle karşılandı.

"Hidrolik Sistemleri" Semineri

Endüstri kesiminde giderek, hidrolik ve pnömatik konularından anlayan eleman ihtiyacının artmakta olduğu gören Şubemiz, bu konularda kurslar düzenleyerek endüstriye katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

Bu nedenle, Şubemiz Mesleki Eğitim Etkinlikleri Programı çerçevesinde ilk kez "Hidrolik Elemanları" konulu bir seminer düzenlendi.

Endüstri kesiminde çalışan teknisyenlere yönelik olarak düzenlenen "Hidrolik Elemanları" seminerinde; hidrostatik pompalar, basınç kontrol valfleri; özel hidrolik valfleri, yön kontrol valfleri ve hidrolik sistemler konuları işlendi.

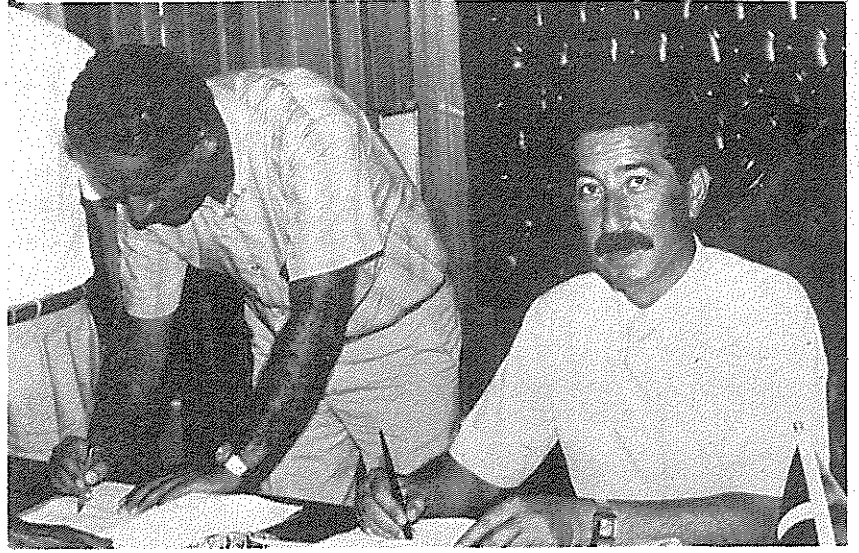
Şubemiz üyesi Makina Mühendisi Hakan GÜÇKAN tarafından yönetilen; 5 gün 8'er saat olmak üzere toplam 40 saat süren seminere 13 teknisyen katıldı.

Yerel Yönetimlerle İlişkiler

Şubemiz etkinlik alanı içindeki yerel yönetimlerle teknik konularda başlattığı işbirliği ve dayanışmayı giderek yaygınlaştırıyor.

Bu anlamda Tesizat Projelerinde odamız onayının aranmasını kapsayan işbirliği protokolü yapılan belediyeler artıyor.

Son olarak Antalya Belediyesi, Bergama Belediyesi, Nazilli Belediyesi, Fethiye Belediyesi ve Söke Belediyesi ile bu konuda protokol yapıldı.

Ulusal Isı Bilimi ve Tekniği Kongresi Yapıldı

Türk Isı Bilimi ve Tekniği Derneğince düzenlenen "1. Ulusal Isı Bilimi Kongresi" ve ülkemizden ilgili firmaların katıldığı "Isı Sanayimizde Gelişmeler Sergisi" İzmir'de Ege Üniversitesi Güneş Enerjisi Enstitüsü salonlarında gerçekleştirildi.

Düzenlenmesine Subemizde

destekleyerek katkıda bulunduğu Kongre ve Sergi 25-26-27-28 Eylül tarihlerinde yapıldı.

Şube başkanımız Hüseyin POLAT şubemizin görüşlerini açılış bölümünde yaptığı konuşma ile aktardı.

Kongrede; bilimsel gelişmeler, uygulamaya yönelik sorunlar ve çö-

zümleri, deneysel bulgular ve bunların uygulamaya getirdiği çözümler ve yenilikler, enerji, enerji tasarrufu, enerjinin sanayide verimli kullanımı çevre sorunları ve alternatif enerji kaynakları gibi konular işlendi. Bu konularda bildiriler sunuldu.

Kongre ve serginin yapıldığı salonlarda; etkinlik süresince, şubemiz tarafından düzenlenen bir sergi de açıldı. Şubemiz ve odamız yayınlarının tanıtımının ve satışının yapıldığı sergi ilgiyle karşılandı.

İş Makinaları Bakım, Onarım ve Kullanma Kursu

Şubemiz eğitim etkinlikleri çerçevesinde yılda birkaç kez düzenlenmekte olan "İş Makinaları Bakım, Onarım ve Operatör Yetiştirme" kurslarından birisi daha yapıldı.

14-22 Ekim 1989 tarihleri arasında yapılan ve 30 saat süren kurs sonunda 6 katılımcıya "Yeterlilik Belgesi" verildi.

Bilindiği gibi, iş makinaları kullanıcıları için, gerekli olan G sınıfı sürücü belgesini almak için, odamızın düzenlediği bu kurslara katılarak "Yeterlilik Belgesi" almak gerekiyor.

ŞUBE EĞİTİM MERKEZİMİZ BİLGİSAYAR KURSLARINI SÜRDÜRÜYOR

Şube Eğitim Merkezi'miz üyeleri-
mizden gelen yoğun istekleri dikkate
alınarak, yeni bilgisayar kursları
düzenleyecektir.

Yeni dönem bilgisayar kursları
aşağıdaki program çerçevesinde ya-
pılacaktır.

KONU : İLERİ BASIC
Yönetici : İsmail AKDEMİR
Tarih : 10 Ocak- 14 Mart 1990
Salı ve Çarşamba günleri
Saat : 18.30-20.30
Yer : Eğitim Merkezi
Ücret : 150.000 TL./kişi

ACIKLAMA:

-Kurs toplam 40 saattir.
-Kursa katılım 10 kişi ile sınırlandırılmıştır.
-Kurs sonunda, kursa katılanlara Katılım Sertifikası verilecektir.

Konu : LOTUS
Yönetici : İsmail AKDEMİR
Tarih : 10 Ocak- 8 Şubat 1990
Salı-Çarşamba günleri
Saat : 18.30-20.30
Yer : Eğitim Merkezi
Ücret : 150.000 TL/Kişi

ACIKLAMA

-Kurs toplam 20 saattir.
-Katılım 10 kişi ile sınırlandırılmıştır.
-Kursa katılımda başvuru önceliği esas alınır.
-Kurs sonunda, kursa katılanlara Katılım Sertifikası verilecektir.

Konu : BİLGİSAYAR KULLANIMI-
BASIC PROGRAMLAMA
DİLİ
Yönetici : Niyazi OĞUZ
Tarih : 13 Ocak- 24 Şubat 1990
Cumartesi günleri
Saat : 14.00-18.00
Yer : Eğitim Merkezi
Ücret : 50.000 TL/kişi

ACIKLAMA

-Kurs ilkökul öğrencileri ve ilkökul me-
zunlarına yöneliktir.
-Kursa katılım 20 kişiyle sınırlandırılmıştır.
-Kurs toplam 28 saattir.
-Kursa, Bilgisayar kullanımı ve Basic Programlama dili öğretilecektir.
-Kursa katılım için başvuru önceliği esas alınacaktır.

Konu : BASIC-FILE
ORGANİZASYONU
Yönetici : Niyazi OĞUZ
Tarih : 8 Şubat - 7 Nisan 1990
Perşembe: 19.00-21.00
Cuma : 19.00-14.00
Ücret : 150.000 TL/kişi

ACIKLAMA:

-Kurs toplam 54 saattir. Ayrıca, kursiyer-
lerin uygun zamanlarında 20 saat uygu-
lama olanağı vardır.
-Kursa, Bilgisayar terim ve deyimleri,

programlama mantığı, Basic komutları
ve sequential file organizasyonu konu-
ları işlenecektir.

-Kursa katılım 20 kişi ile sınırlandırılmış
olup, katılımda başvuru önceliği esas alınacaktır.
-Kurs sonunda, katılanlara katılım serti-
fikası verilecektir.

Konu : AUTOCAD
Yönetici : Mustafa ÖZİPEK
Tarih : 3 Şubat-17 Şubat 1990
Cumartesi, Pazar günleri
Saat : 13.00-17.00
Ücret : 300.000 TL/kişi

ACIKLAMA:

-Kurs toplam 20 saattir.
-Kursa katılım 10 kişi ile sınırlandırılmıştır.
-Kursa katılımda başvuru önceliği esas alınacaktır.
-Kurs sonunda Katılım Sertifikası verilecektir.

Kendinizin ve Yakınlarınızın Sürücü Belgesini Odamızın Güvencesiyle Alın

Hafta içi- hafta sonu, sabah - öğle - akşam kurslarımız sürüyor.

Yeni dönem kurslarımız:

Hafta sonu	16 Aralık 1989 --- 13 Ocak 1990
Hafta içi, Sabah	18 Aralık 1989 --- 08 Ocak 1990 09.00-12.25 arası
Hafta içi, öğle	11 Aralık 1989 --- 02 Ocak 1990 14.00-18.00 arası
Hafta içi, gece	25 Aralık 1989 --- 29 Ocak 1990 18.30-21.00 arası

Toplu istek üzerine ara dönem kurs açılabilir.

'Trafikte Güven Ciddi Eğitimle Olur'

TMMOB Makina Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

Özel DİNAMİK SÜRÜCÜ KURSU

Kıbrıs Şehitleri Cad. Yeni Kent Sitesi Kat. 3 Tel: 225756 - 637725 Alsancak-İZMİR

İZELTAŞ

el aletinde
kalite, tecrübe
ve güven demektir

İki ağız anahtarlar, yıldız anahtarlar, kombine anahtarlar, lokma anahtarlar ve adaptörleri, allen ve kovan anahtarlar, fort penseler, stilson ve manşonlu boru anahtarları, kroşent, ayarlı pense, demir kesme makası, ağır tip boru anahtarı, standart tip, amerikan tip ve kombine tip penseler, segman penseler, kargaburun, yan keski, kerpeten ve betoncu kerpeteni, danalya, levye, ağaç ve plastik saplı tornavidalar, (düz ve yıldız uçlu), iskarpela, zimbalar, beton keski, nokta ve kayış zimbaları, kaportacı makasları, bağ makası, tenekeci makası, narenciye makası, testere çaprazı, çekiciler, çektirmeler.

İZELTAŞ

Şair Eşref Bulvarı 26 İZMİR

İzmir El Aletleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.

Tel: 14 90 10 (3 hat)

Telex. 52 612 İzel-Tr